

บทที่ 2

การแบ่งแยกระดับความผิดต่อร่างกายในกฎหมายต่างประเทศ

การจะพิจารณาถึงความผิดอาญาของบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามแนวกฎหมายอาญาของต่างประเทศ ซึ่งมีมากมายหลายประเทศ ต่างก็มีแนวทางในการพิจารณาแตกต่างกันทั้งในหลักการใหญ่ ๆ และรายละเอียด แต่อย่างไรก็ตาม สามารถสรุปได้ว่ามีระบบกฎหมายที่สำคัญ 2 ระบบ คือ ประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายซีวิล ลอร์(Civil Law) และประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอน ลอร์(Common Law) ดังนั้น จึงอาจแยกศึกษาหลักการพิจารณาความผิดอาญา ดังนี้

1. ระบบกฎหมายซีวิล ลอร์(Civil Law)

การพิจารณาความผิดอาญาในระบบกฎหมายซีวิล ลอร์ ยึดหลักโครงสร้าง 3 ประการของความผิดอาญา คือ

1) การกระทำที่กฎหมายบัญญัติหรือ “องค์ประกอบ” ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความผิดอาญาที่เป็นอิสระโดยยังไม่ได้วินิจฉัยว่าการกระทำนั้นจะเป็นความผิดอาญาแล้วหรือยัง โดยทั่วไปแบ่งออกเป็นองค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายนอก ประกอบด้วย

- ผู้กระทำ โดยทั่วไปกฎหมายใช้คำว่า “ผู้ใด”

- การกระทำ คือ การกระทำต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเช่น การทำให้ตาย การทำร้าย การเอาไป การเข้าไป การทำให้เสียหาย เป็นต้น ในกรณีความผิดที่ต้องการผล ผู้มีหน้าที่กระทำการอันใดเพื่อป้องกันผลได้งดเว้นกระทำการดังกล่าว

- ผลของการกระทำ ความผิดอาญาบางฐานเป็นความผิดที่ต้องการผล เช่น ความตายเป็นผลของการฆ่าคน ซึ่งจะต้องพิจารณาผลที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กับการกระทำหรือไม่ แต่ความผิดอาญาบางความผิดก็ไม่ต้องการผล เช่น ความผิดฐานแจ้งความเท็จ

- กรรมของการกระทำ เช่น มนุษย์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น

- ข้อเท็จจริงอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นเรื่องเหตุฉกรรจ์ เช่น การกระทำในเวลากลางคืน การกระทำโดยมีอาวุธ การกระทำในเคหสถาน การกระทำต่อบุพการี การกระทำต่อเจ้าพนักงาน

องค์ประกอบภายในที่สำคัญ คือ เจตนา และมูลเหตุชักจูงใจ

- เจตนา ผู้กระทำจะต้องรู้ถึงข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดและผู้กระทำต้องประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น

- มูลเหตุชกใจ เช่น การลักทรัพย์ จะต้องกระทำด้วยมูลเหตุชกใจโดยทุจริต หรือการฆ่าผู้อื่นโดยมีมูลเหตุชกใจเพื่อปกปิดความผิดของตน เป็นต้น

- องค์ประกอบภายในที่นอกเหนือจากเจตนาและมูลเหตุชกใจ เช่น ไตร่ตรองไว้ก่อน ทรมาน หรือกระทำทารุณโหดร้าย เป็นต้น

2) การกระทำนั้นเป็น “ความผิด” กล่าวคือไม่มีเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจทำได้ ถ้ามีเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจทำได้แล้ว การกระทำนั้นย่อมไม่เป็นความผิด

3) ผู้กระทำมีความชั่ว (Schuld) ความชั่วโดยทั่วไปเป็นเรื่องความรู้ผิดชอบซึ่งเป็นข้อเท็จจริงทางอดีตวิสัย ในกรณีที่ไมอาจตำหนิตัวผู้กระทำผิดได้กฎหมายก็ยกเว้นโทษให้ การยกเว้นโทษนี้ไม่มีผลต่อการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพียงแต่ทำให้การตำหนิตัวเปลี่ยนไปและจะได้รับการยกเว้นโทษก็ต่อเมื่อผู้กระทำได้กระทำภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย 3 ประเภท คือ เรื่องของความรู้ผิดชอบ เหตุที่กฎหมายให้อภัย และเหตุความไม่รู้ข้อผิดถูก¹

2. ระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์(Common Law)

การพิจารณาความรับผิดทางอาญาของบุคคลในระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์ ในปัจจุบันเริ่มพิจารณาจากส่วน actus reus ก่อน เมื่อได้ความว่าส่วนการกระทำภายนอกนั้นเป็นการผิดกฎหมายแล้ว จึงไปพิจารณาส่วนภายใน(mental element) ซึ่งส่วนภายในที่เป็นสภาวะทางจิตใจนี้อาจเป็นเรื่องของเจตนาในการกระทำผิด (Intention) การประมาทโดยรู้ตัว reckless)ประมาท(negligence)หรือความพลั้งเผลอของจิตใจที่ไม่อาจตำหนิตัวได้ (blameless inadvertent)

1) ความหมายของการกระทำ(actus reus)

ความหมายของการกระทำนั้น Salmond ได้กล่าวไว้ว่า

“คำว่า กระทำ(act) นั้นมีความหมายหลายอย่าง ใช้โดยนัยที่ต่างกันตามความนิยมมากบ้างน้อยบ้าง ถ้ากล่าวว่า การกระทำเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งในความรับผิดของบุคคล เราใช้ในความหมายชนิดกว้างที่สุดคือเหตุการณ์(event) อันอยู่ในบังคับของจิตใจมนุษย์ การวิเคราะห์ศัพท์เช่นนี้ยังไม่บริบูรณ์ทีเดียว แต่ก็พอแก่ความประสงค์ของกฎหมาย” นอกจากนี้ Salmond ยังได้ชี้ต่อไปว่า การกระทำ นั้นแยกออกได้เป็นการกระทำภายในและการกระทำภายนอก(internal and external acts) และอธิบายว่า การกระทำภายในเป็นการกระทำของจิตใจ การกระทำภายนอกเป็นการกระทำของร่างกาย ซึ่งอาจเป็นการ

¹กมลชัย รัตนสากวงษ์, สัมมนากฎหมายอาญา(ชั้นปริญญาโท), พิมพ์ครั้งแรก (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538), หน้า 1 - 8.

กระทำหรือละเว้นการกระทำก็ได้ทั้งสองอย่าง เขากล่าวว่า การคิดเป็นการกระทำภายใน ส่วนการพูดเป็นการกระทำภายนอก การกระทำภายนอกทุกอันต้องมีการกระทำภายใน แต่การกระทำภายในไม่จำเป็นต้องมีการกระทำภายนอกปรากฏตามออกมาด้วย เพราะฉะนั้น คำว่ากระทำจึงหมายถึงทั้งการกระทำภายในและภายนอก

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการคิดในใจเป็นการกระทำอย่างหนึ่งซึ่งมีขึ้นก่อนการตระเตรียมการลงมือกระทำ แต่โดยลำพังการคิดในใจเท่านั้นยังไม่มีความสำคัญในกฎหมายอันเกี่ยวแก่ความรับผิดชอบใดๆ ถ้าหากไม่มีการกระทำภายนอกตามออกมาเมื่อได้มีการกระทำภายนอกเมื่อนั้นการคิดค้นให้ทราบถึงความคิดในใจจึงกลับเป็นปัญหาสำคัญในการวินิจฉัยความรับผิดชอบว่าเป็นไปโดยเจตนา หรือประมาท หรือมิใช่ทั้งสองอย่าง อนึ่ง การที่เราวิเคราะห์ศัพท์การกระทำว่าหมายถึงเหตุการณ์อันอยู่ในบังคับของจิตใจนั้น เราต้องเข้าใจว่าการบังคับนั้นจะต้องมีอยู่ในขณะกระทำเสมอไป ไม่จำเป็นที่จิตใจจะต้องได้กำหนดโดยจริงจิ่งแน่นอนในการกระทำนั้น เพียงแต่การบังคับหรือกำหนดหมายของจิตใจต่อการกระทำนั้นอาจมีได้ ก็เพียงพอแก่ความประสงค์ของคำว่ากระทำแล้ว เพราะถ้าได้มีการบังคับของจิตใจจริง ๆ การกระทำนั้นก็จะเป็นเจตนา ถ้าไม่มีการบังคับจริง ๆ ก็เป็นการกระทำที่ไม่เจตนา แต่ในกรณีทั้งสองนี้โดยเหตุที่อำนาจบังคับของจิตใจมีอยู่ได้ เหตุการณ์นั้นก็ต้องถือว่าเป็นการกระทำเท่า ๆ กัน เป็นต้นว่า การยกแขน ขา เป็นการกระทำ แต่หัวใจเดินไม่ใช้การกระทำนั้นก็ถือว่าถ้าอำนาจที่เรามีอยู่จะสามารถกำหนดเหตุการณ์ให้เป็นอย่างอื่นเสียได้นั้นแหละที่ทำให้เหตุการณ์นั้นเป็นการกระทำของเรา และเป็นมูลเหตุแห่งความรับผิดชอบสำหรับการกระทำนั้น²

เมื่อทราบถึงความหมายของการกระทำแล้ว สิ่งที่น่าจะพิจารณาต่อไปก็คือ ส่วนประกอบของการกระทำ ซึ่งในความคิดของ Salmond แบ่งส่วนประกอบของการกระทำออกเป็น 3 ประการ คือ

1. อิริยาบถ(origin movement) อันได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย โดยรู้สำนึก ซึ่งหมายถึงการเคลื่อนไหวโดยจิตใจบังคับหรือไม่เคลื่อนไหวโดยจิตใจบังคับเช่นเดียวกัน
2. พฤติการณ์ประกอบอิริยาบถ(circumstance) คือการเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวอิริยาบถย่อมแล้วแต่พฤติการณ์ประกอบ เช่น จะเป็นการยิง ก็ต่อเมื่อมีพฤติการณ์ประกอบคือมีปืนที่ยิงอยู่ในมือ จะเป็นความผิดฐานฆ่าคน ก็ต่อเมื่อมีคนอยู่ในวิถีกระสุน
3. ผลของอิริยาบถและพฤติการณ์ประกอบอิริยาบถนั้น(consequence) ซึ่งอาจจะเป็นผลของการกระทำที่สำเร็จในตัว เช่น การแจ้งความเท็จกับเจ้าพนักงานเมื่อได้แจ้งข้อ

²แสวง บุญเฉลิมวิภาส , “ปัญหาเจตนาในกฎหมายอาญา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2524), หน้า 35 - 39.

ความเท็จให้แก่เจ้าพนักงานเมื่อใด ก็ถือว่าการกระทำเกิดผลครบองค์ความผิดเมื่อนั้น เจ้าพนักงานจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม หรืออาจเป็นผลของความผิดที่ต้องอาศัยผลสุดท้าย เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย จะเป็นความผิดสำเร็จตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อมีผล คือความตายเกิดขึ้น และโจทก์จะต้องเป็นผู้นำสืบให้เห็นว่า การกระทำ หรือการละเว้นจากการกระทำก่อให้เกิดผลนั้น

เพราะฉะนั้นการพิจารณาถึงองค์ประกอบของการกระทำ จึงต้องพิจารณาตั้งแต่การเคลื่อนไหวภายใต้จิตใจที่รู้สำนึก ประกอบพฤติการณ์ที่ประกอบการเคลื่อนไหวและโดยที่ผู้กระทำจะต้องทราบด้วยว่า การกระทำของตนจะส่งผลอย่างไรหากผู้กระทำไม่รู้ว่าการกระทำของตนจะส่งผลอย่างไรแล้ว ผู้กระทำอาจไม่ต้องรับโทษก็ได้

ข้อที่ต้องพิจารณาคือไปหลังจากการกระทำก็คือว่า เมื่อมีการกระทำคือส่วน actus แล้ว จะต้องดูว่าการกระทำนั้นผิดกฎหมายด้วยหรือไม่ คือ ดูในส่วนที่เป็น reus ด้วย จึงจะสมบูรณ์ในความหมายของการกระทำที่กฎหมายห้าม คือครบในส่วนประกอบของ actus reus เพราะลำพังแต่มีการกระทำแต่หากการกระทำนั้นในความเป็นจริงแล้วไม่ผิดกฎหมาย หรือไม่มีความหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ก็ไม่สามารถลงโทษบุคคลนั้นได้ เพราะถือว่าเป็นการขาดองค์ประกอบของความผิด โดยไม่ต้องไปพิจารณาในส่วนของจิตใจผู้กระทำ ดังเช่นในกรณียิงศพโดยคิดว่าเป็นคน แม้จะมีส่วนของ actus แต่ถือว่าขาดส่วนของ reus ในความผิดต่อชีวิตจึงไม่สามารถลงโทษได้ ในความผิดฐานลักทรัพย์ก็เช่นกัน แม้ข้อเท็จจริงจะได้ความว่าจำเลยเอาทรัพย์ไปโดยทุจริต โดยคิดว่าทรัพย์เป็นของผู้อื่น แต่ความจริงทรัพย์นั้นมีได้เป็นของผู้ใดเพราะทรัพย์นั้นไม่มีเจ้าของ ก็ถือว่าจำเลยไม่มีความผิด เพราะขาดส่วนของ actus reus เช่นเดียวกับความผิดฐานข่มขืน แม้จิตใจของผู้กระทำผิดจะคิดอย่างไรก็ตามถ้าหากเป็นกรณีที่หญิงนั้นยินยอมอยู่แล้ว การกระทำนั้นก็ไม่ใช่ความผิด หรือในกรณีเบิกความเท็จก็เช่นกัน แม้ว่าผู้กระทำจะคิดว่าสิ่งที่ตนกล่าวไปนั้นเป็นความเท็จ แต่ปรากฏว่าข้อความที่กล่าวเป็นความจริง ความผิดฐานเบิกความเท็จก็ไม่เกิด เพราะฉะนั้นการวินิจฉัยความรับผิดของบุคคลตามกฎหมายคอมมอน ลอร์ ในขั้นแรกจะต้องพิจารณาส่วน actus reus ก่อน เมื่อการกระทำครบองค์ประกอบส่วนนี้ จึงค่อยไปพิจารณาส่วนของจิตใจว่าผู้กระทำได้กระทำไปโดยเจตนา(intention) ประมาทโดยรู้ตัว(reckless) ประมาทธรรมดา(negligence) หรือเป็นเพียงจิตที่พลั้งเผลออันไม่อาจตำหนิได้(blamless inadvertent)

2) ความหมายของ mens rea

mens rea นั้นถือเป็นส่วนจิตใจของผู้กระทำผิดที่จะนำมาพิจารณาประกอบกับ actus reus เพื่อดูว่าจะลงโทษบุคคลนั้นหรือไม่เพียงใด โดยมีข้อสังเกตว่า actus reus และ mens rea นั้นจะต้องเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันด้วย

สำหรับความหมายของ mens rea นั้น อาจกล่าวโดยทั่วไปได้ว่า mens rea นั้นคือ สิ่งที่บ่งบอกถึงสภาวะที่แท้จริงของจิตใจ อันเกี่ยวกับความประสงค์ร้าย (evil will) จิตใจที่ชั่วร้าย (evil mind) ในปัจจุบันนี้นักวิชาการทั้งหลายพยายามที่จะไม่จำกัดความของคำคำนี้ เพราะเมื่อความรับผิดในทางอาญาได้ขยายตัวและวิวัฒนาการออกไปทำให้มีข้อสงสัยและขัดข้องหลายประการเกี่ยวกับความหมายของ mens rea แต่ในอดีตนั้นก็นับได้ว่าเป็นความพยายามของนักวิชาการที่พยายามจะหาความหมายของ mens rea ดังได้เคยมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Kenny ได้อธิบายว่า mens rea คือความตั้งใจในสิ่งที่ยู่ว่าผิดกฎหมาย

Salmond ได้อธิบายว่า mens rea นั้นอาจจะเป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่งของสองลักษณะที่ต่างกัน คือ ความตั้งใจที่ผิดหรือความประมาทที่ผิดและวางหลักเกณฑ์ไว้ให้เห็นถึงความแตกต่างดังนี้ คือ

1. ในความผิดโดยเจตนา หรือความผิดโดยจงใจ เจตนาร้ายก็คือความตั้งใจหรือความประสงค์ ตลอดจนแผนการในการกระทำความผิดนั้น
2. ความผิดฐานประมาท เจตนาร้ายมีลักษณะเพลาหลง คืออาจเป็นเพียงความไม่ระมัดระวังของผู้กระทำความผิดเท่านั้น
3. สำหรับความผิดที่ต้องรับผิดโดยเคร่งครัด (strict liability) ไม่จำเป็นต้องมีเจตนาร้าย ความตั้งใจที่ผิดพลาดหรือความประมาทที่ผิดไม่ใช่เงื่อนไขอันจำเป็นแห่งความรับผิดทางอาญา

เมื่อเราทราบความหมายของ mens rea แล้ว สิ่งที่จะต้องพิจารณาต่อไปก็คือว่า mens rea นั้นจะครอบคลุมสาระสำคัญของส่วนที่เป็นองค์ประกอบภายในได้เพียงไร เพราะตามกฎหมายคอมมอน ลอว์นั้นได้จำแนกส่วนที่เป็นองค์ประกอบภายในเป็น 4 ลักษณะและถือว่า mens rea จะมีอยู่ในส่วนของการกระทำโดยเจตนา (intention) และประมาทโดยรู้ตัว (reckless) พิจารณารายละเอียดได้ดังนี้

1. เจตนา (intention) กล่าวโดยทั่วไปแล้วเจตนาในการกระทำผิดหมายถึงความสามารถในการมีความประสงค์ที่จะกระทำการอันหนึ่ง โดยรู้ว่ามีเป็นความผิดหรือรู้ว่ามีเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายอาญา เจตนาในการกระทำผิด (intention) นี้ต่างจากมูลเหตุชักจูงใจเพราะเจตนา คือความมุ่งหมายอันหนึ่งในขณะที่มูลเหตุชักจูงใจคือ จุดเริ่มต้น ในความเห็นของ Salmond นั้นเรียกเจตนาในการกระทำผิดว่าเป็นเจตนาใกล้ (immediate intention) ซึ่งถือเป็นความชั่วร้ายในตัวเอง ส่วนมูลเหตุชักจูงใจ (ulterior intention) จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการกระทำผิดดังกล่าวอย่างเช่น ในกรณีผู้ร้ายลักทรัพย์ เจตนาในการกระทำผิดได้แก่การละเมิดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ผู้อื่นในขณะที่มูลเหตุชักจูงใจ คือ การเอาทรัพย์ไปเพื่อซื้ออาหารหรือชำระหนี้ เจตนาในการกระทำผิดจึงอาจเกิดจาก

มูลเหตุชักจูงใจที่ต่างกัน แต่การที่จะยอมรับมูลเหตุชักจูงใจเป็นเครื่องตัดสินความผิดนั้นก็ทำไม่ได้ ถือว่าจะเป็นความผิดเฉพาะเจตนาที่กฎหมายเขียนไว้เท่านั้น จะมีมูลเหตุชักจูงใจอะไรไม่สำคัญ เว้นแต่เฉพาะกรณีที่กฎหมายเขียนว่าเฉพาะกรณีเรื่องนั้น มูลเหตุชักจูงใจมีความสำคัญที่จะชี้ว่าเป็นความผิดหรือไม่ ซึ่งหมายความว่า โดยหลักทั่วไปแล้ว เราจะพิจารณาเจตนาเป็นสำคัญ มูลเหตุชักจูงใจจะนำมาคำนึงถึงในบางกรณีเท่านั้น หรืออาจจะไม่นำมาคำนึงถึงเลยก็ได้

2. ประมาทโดยรู้ตัว(recklessness) เป็นสภาวะทางจิตอย่างหนึ่งซึ่งผู้กระทำไม่เพียงแต่ขาดความระมัดระวังเท่านั้น แต่ได้กระทำไปโดยเจตนาไม่นำพาดำเนินการที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือ ได้กระทำโดยรู้สึกอยู่แล้วว่าเป็นการเสี่ยงที่จะเกิดภัย แต่ยังขึ้นทำลง บางครั้งจึงมีผู้เรียกลักษณะของสภาวะแห่งจิตเช่นนี้ว่าประมาทโดยจงใจ(advertent negligence) คือจงใจทำแต่ไม่แน่ว่าจะเกิดผล บางทีก็เรียกว่า willful negligence

ลักษณะของการประมาทโดยรู้ตัวจึงมีลักษณะใกล้เคียงกับเรื่องเจตนาเล็งเห็นผลมาก อย่างไรก็ตามมีผู้พยายามแยกให้เห็นความแตกต่างดังนี้ คือ ถ้าหากความผิดที่เกิดขึ้นได้เกิดขึ้นโดยที่ผู้กระทำเล็งเห็นได้อย่างแน่นอนว่าผลจะเกิดขึ้นก็ถือว่าเป็นเจตนาเล็งเห็นผล(..... knows that his conduct is substantially certain to cause the result) แต่ถ้าผู้กระทำเพียงแต่คาดเห็นผลว่าอาจจะเกิดขึ้นได้ โดยไม่แน่ใจว่าจะเกิดก็เป็นประมาทโดยรู้ตัว หรืออาจจะพิจารณาได้อีกทางหนึ่งว่าการประมาทโดยรู้ตัวนั้นเป็นกรณีที่ผู้กระทำไม่ยึดติดต่อผลที่เกิดขึ้นได้ เป็นการสร้างสภาพแห่งการเสี่ยงขึ้นโดยคาดหมายได้ คืออาจกล่าวได้ว่า ผู้กระทำมองเห็นผลที่จะเกิดขึ้นได้อย่างกลาง ๆ (ominous) และผู้กระทำก็ได้เลือกที่จะทำให้อโอกาสที่จะเกิดเหตุร้ายนั้นชัดเจนขึ้น เช่น ก. ขับรถยนต์ด้วยความเร็วสูงไปตามถนนที่มีการสัญจรพลุกพล่าน โดยที่ ก. คาดหมายได้ว่าการขับรถเช่นนี้ และในลักษณะสภาพแวดล้อมเช่นนี้อาจจะทับคนตาย แต่ก็ยังขึ้นทำไป จนมีผลเกิดขึ้น ก. ก็ต้องรับผิดชอบในผลนั้นแม้จะไม่ใช้เรื่องเจตนาเล็งเห็นผล แต่ก็ต้องรับผิดชอบเพราะเป็นการกระทำประมาทโดยรู้ตัว

จากสภาวะทางจิตทั้งสองกรณีดังกล่าวมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเจตนา(intention) การประมาทโดยรู้ตัว(recklessness) เราจะเห็นว่าเป็นเรื่องของจิตที่เป็นความรู้สึกของผู้กระทำว่าตนกำลังทำในสิ่งที่เป็นความผิด(guilty mind) ในระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์ ถือว่าสภาวะของจิตทั้งสองลักษณะนี้เป็นส่วนที่มี mens rea

3. ประมาท(negligence) เรื่องประมาทก็เป็นสภาวะของจิตใจอีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องของอัตวิสัย(subjective) คือเป็นสภาวะของจิตที่ไม่คิดไม่นึกถึงอันตรายที่จะเกิดจากการกระทำของตนโดยที่ผู้กระทำสามารถจะใช้ความระมัดระวังได้แต่ไม่ได้ใช้ เป็นเหตุให้เกิดผลขึ้น ซึ่งการพิจารณาความรับผิดชอบในลักษณะนี้ใช้มาตรฐานทางภาวะวิสัย(objective) มาประกอบการพิจารณา

4. การกระทำโดยพลั้งเผลออันเป็นเรื่องที่ไม่อาจตำหนิได้ (blameless inadvertent) เป็นสภาวะทางจิตอีกแบบหนึ่ง ซึ่งพิเคราะห์จริงแล้วเป็นเรื่องของความพลั้งเผลอ (inadvertent) ของบุคคล แต่ความพลั้งเผลอนี้เป็นสิ่งที่มิอาจตำหนิได้ (blameless) เพราะอาจจะเกิดขึ้นได้กับวิญญูชนทุกคน เนื่องจากผลที่เกิดขึ้นนั้น มิใช่สิ่งที่จะคาดหมายได้จากการกระทำนั้น เช่น การตบผู้อื่นเพียงเบาๆ ซึ่งโดยปกติไม่ถึงตาย แต่บุคคลนั้นเกิดถึงแก่ความตายด้วยเหตุที่ผิดไปจากคนธรรมดา เช่น เพราะกระโหลกศีรษะบาง ในกรณีนี้ผู้กระทำไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะถือว่าผลที่เกิดขึ้น โดยไม่อาจคาดหมายได้ หรือในกรณีรับของโจรก็เช่นกัน แม้ว่าของที่ซื้อจะเป็นของที่ถูกลักขโมยมาก็ตาม แต่ถ้าหากเราได้ซื้อของนั้นจากสถานที่ค้าขายสินค้านั้น โดยธุรกิจปกติและโดยผู้ขายที่ไม่ปรากฏว่ามีชื่อเสียงในทางไม่ดี ผู้ซื้อของนั้นก็มิอาจถูกกล่าวหาว่ารับของโจรได้ แม้ว่าจะจริง ๆ แล้ว ผู้ซื้ออาจจะมีส่วนของจิตที่พลั้งเผลอบ้าง แต่จิตที่ทำด้วยความพลั้งเผลอในกรณีนี้ไม่ถึงขนาดที่กฎหมายจะเข้าไปลงโทษ เพราะฉะนั้น mens rea จึงไม่รวมถึงสภาวะของจิตใจในส่วนนี้เช่นกัน³

จากการศึกษาบทบัญญัติความผิดต่อร่างกายในกฎหมายต่างประเทศก็พบว่า การทำร้ายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายร้ายแรง หรือสาหัส มีการบัญญัติให้บุคคลต้องรับโทษสำหรับการกระทำแตกต่างกัน คือ กลุ่มแรกบัญญัติให้รับโทษตามผลสุดท้ายของการกระทำ และกลุ่มที่สองบัญญัติให้รับโทษตามระดับเจตนาของการกระทำ ซึ่งสามารถแบ่งแยกเพื่อประโยชน์ในการศึกษาได้ดังนี้

2.1 ประเทศที่บัญญัติให้การทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรง หรือสาหัสรับโทษตามผลสุดท้ายของการกระทำ

2.1.1 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา 223 การทำร้าย

(1) ผู้ใดเจตนาทำให้เกิดความเสียหายต่อร่างกายผู้อื่น หรือทำให้เสื่อมเสียแก่สุขภาพ ต้องระวางโทษสำหรับความผิดฐานทำร้ายร่างกายนี้ถึงจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับ

(2) ถ้าเป็นการกระทำต่อบุพการี ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสามเดือน

มาตรา 224 การทำร้ายร้ายแรง

³เรื่องเดียวกัน , หน้า 43 - 54.

ถ้าการทำร้ายร่างกายนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายสูญเสียอวัยวะสำคัญแขนขา ดวงตา ข้างหนึ่งข้างใดหรือทั้งสองข้าง สูญเสียการได้ยิน การพูด หรือความสามารถในการสืบพันธุ์ หรือเสียรูปโฉมอย่างถาวร หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือเป็นอัมพาต หรือจิตพิการ ต้องระวางโทษ กักขังเป็นระยะเวลาไม่เกินห้าปี หรือจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา 225 ผลของเจตนาที่เกิดภายหลังร้ายแรง

ถ้าผลอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นจากเจตนา ต้องระวางโทษส่งสถานกักกันสองถึง สิบปี⁴

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน บัญญัติ ให้รับโทษการทำร้ายธรรมดาตามมาตรา 223(1) และทำร้ายร้ายแรงตามมาตรา 224 เป็นการบัญญัติให้รับโทษหนักขึ้นตามผลสุดท้ายของการกระทำ

2.1.2 ประเทศฝรั่งเศส

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายของประมวลกฎหมายอาญาประเทศฝรั่งเศส บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 309 ผู้ใดเจตนาทำให้เกิดบาดแผล ทบตี หรือใช้กำลังโดยประการอื่น หรือ ทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียแก่สภาวะปกติของร่างกายหรือไม่สามารถ ประกอบกรณียกิจงานตามปกติได้เป็นเวลาเกินกว่าแปดวัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สองเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นฟรังก์ถึงหนึ่งล้านฟรังก์

อาจถูกลงโทษมากกว่า โดยการตัดสิทธิของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 42ของประมวลกฎหมายนี้ ตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี เริ่มต้นตั้งแต่สิ้นสุดการรับโทษตามคำพิพากษา

ถ้าผลของการกระทำเป็นเหตุให้ พิจาร เสียแขนขา หรือความสามารถในการใช้ แขนขา ดาบอด สูญเสียดวงตา หรือสูญเสียความสามารถอย่างถาวร ผู้กระทำจะถูกลงโทษขังเดี่ยว

หากเจตนาทำให้เกิดความรุนแรง หรือเกิดการบาดเจ็บ ผลทำให้ถึงแก่ความตาย โดยไม่เจตนา ผู้กระทำจะถูกลงโทษให้ทำงานหนักโดยกำหนดเวลา

มาตรา 310 ในกรณีไตร่ตรองหรือรอดอยทำร้าย ถ้าผลถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษทำงานหนักตลอดชีวิต ถ้าผลเกิดรุนแรงพิจารณาเสียแขนขา หรือความสามารถในการใช้ลิ้น

⁴โปรดดู The American Series Foreign Of Penal Code . The German Penal Code Of 1871 (London : Sweet & Maxwell , 1978)

ดาบอด เสียความสามารถในการมองเห็นของดวงตาข้างใดข้างหนึ่งอย่างถาวร ต้องระวางโทษ ทำงานหนักมีกำหนดเวลา ในกรณีตามมาตรา 309 วรรค 1 ต้องระวางโทษจำคุก เขตขังเดี่ยว

มาตรา 311 ในกรณีที่บาดเจ็บ การทุบตี หรือการใช้กำลังและการทำร้ายร่างกายนั้น ไม่เป็นเหตุให้เกิดความเจ็บป่วย หรือไม่สามารถประกอบกรณียกิจเป็นเวลาเกินกว่าแปดวัน แต่การกระทำความผิดนั้นได้มีการเตรียม หรือวางแผนไว้ล่วงหน้า หรือกระทำโดยใช้ อาวุธ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นฟรังก์ถึง หนึ่งล้านฟรังก์⁵

จากบทบัญญัติความผิดต่อร่างกายของประมวลกฎหมายอาญาประเทศฝรั่งเศสมีการ แบ่งการทำร้าย คือ เจตนาทำร้ายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 309 วรรคแรก ถ้าผลสุดท้ายร้ายแรงต้องรับโทษหนักขึ้น ตามมาตรา 309 วรรคสาม และมาตรา 310 ส่วนมาตรา 311 เป็นกรณีผลจากการทำร้ายไม่บาดเจ็บแต่เป็นพฤติกรรมเตรียมการทำร้าย หรือใช้อาวุธทำร้าย

2.1.3 ประเทศอิตาลี

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอิตาลีบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 581 การทำร้ายร่างกายผู้อื่น

ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่น โดยไม่เป็นเหตุให้เกิดความเจ็บป่วยทางร่างกายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นลิรา

บทบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับในกรณีที่กฎหมายถือว่า การใช้กำลังทำร้ายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความผิด หรือในกรณีการกระทำความผิดอื่นโดยบังคาลโทษ

มาตรา 582 การทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บ

ผู้ใดทำร้ายร่างกาย เป็นเหตุให้เกิดความเจ็บป่วยทางร่างกายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสามปี

ถ้าการเจ็บขั้นสุดท้ายไม่เกินสิบวัน และไม่มี ความรุนแรง ตามมาตรา 583 ถึง 585 ยกเว้น ตาม (1) และวรรคสุดท้าย ตามมาตรา 577 จะถูกลงโทษตามคำฟ้องผู้เสียหาย

มาตรา 583 กรณีร้ายแรง

การบาดเจ็บร้ายแรง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงเจ็ดปี ถ้า

⁵โปรดดู The American Series Foreign Of Penal Code. The French Penal Code (London : Sweet & Maxweel , 1960)

(1) ถ้าผลของการกระทำทำให้เจ็บป่วย ซึ่งทำให้ชีวิตผู้เสียหายอยู่ในอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือขาดความสามารถในการประกอบกรณียกิจตามปกติเป็นระยะเวลาสี่สิบวัน

(2) ถ้าผลของการกระทำก่อให้เกิดประสาท หรือส่วนของร่างกายเสียหายอย่างถาวร หรือ

(3) ถ้าผู้เสียหายเป็นหญิงมีครรภ์ และการกระทำก่อให้เกิดการคลอดเร็วขึ้น การบาดเจ็บของบุคคลร้ายแรงมาก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปี ถึงสิบปี ถ้าผลทำให้

(1) การเจ็บป่วยนั้นเป็นที่แน่นอน หรืออาจเป็นไปได้ที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้

(2) สูญเสียความรู้สึก

(3) สูญเสียแขน ขา หรือทำให้พิการซึ่งแขน ขา จนไม่สามารถใช้งานได้ หรือสูญเสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือเป็นอุปสรรคต่อการพูดอย่างรุนแรง

(4) ความพิการ หรือสูญเสียที่ใบหน้าอย่างถาวร

(5) ผู้เสียหายแท้งลูก⁶

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายของประเทศอิตาลี แบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกายเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เจตนาระดับลหุโทษ ตามมาตรา 581 วรรคแรก ระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 582 วรรคแรก และถ้าผลสุดท้ายร้ายแรง ก็ให้รับโทษหนักขึ้น ตามมาตรา 583 วรรคหนึ่งและวรรคสอง

2.1.4 ประเทศสวีเดน

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสวีเดน บัญญัติความผิดต่อร่างกายไว้ ดังนี้

มาตรา 5 ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือทำให้เกิดความเจ็บป่วย หรือความเจ็บปวดแก่ผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นนั้น อยู่ในสภาวะหมดความรู้สึกตัวหรือสภาวะอื่นที่คล้ายคลึงกัน ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย (assault) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับในกรณีที่เป็นความผิดลหุโทษ

มาตรา 6 ถ้าความผิดที่อ้างถึงในมาตรา 5 เป็นอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษสำหรับการทำร้ายเกิดอันตรายที่ร้ายแรงยิ่งขึ้นโดยจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี

ในการพิพากษาความผิดที่ร้ายแรง เจตนาพิเศษจะได้รับการพิจารณาการกระทำเกี่ยวกับอันตรายร้ายแรง หรือผู้กระทำทำให้เกิดอันตรายแก่กายสาหัส หรือเจ็บป่วยรุนแรง หรืออีกอย่างหนึ่งแสดงให้เห็นถึงความอำมหิตอย่างมาก หรือทารุณโหดร้าย

⁶โปรดดู The American Series Foreign Of Penal Code. *The Italian Penal Code* (London : Sweet & Maxweel , 1978)

เป็นการบัญญัติแบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกายเอาไว้ 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เจตนาทำร้ายร่างกายในระดับลหุโทษ และระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 5 และหากการทำร้ายจากเจตนาระดับที่ 1 หรือระดับที่ 2 เป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัสก็ให้รับโทษหนักขึ้น ตามมาตรา 6⁷

2.1.5 ประเทศตุรกี

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศตุรกี บัญญัติความผิดต่อร่างกายไว้ ดังนี้

มาตรา 456 ผู้ใดก่อให้เกิดความเจ็บป่วยต่อร่างกายผู้อื่น หรือทำให้เสื่อมเสียสุขภาพ หรือก่อให้เกิดความผิดปกติทางจิต โดยปราศจากเจตนาฆ่า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงหนึ่งปี

ในกรณีที่การทำร้ายนั้นเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมอย่างถาวรแก่ประสาทรับรู้หรืออวัยวะของผู้ถูกทำร้าย หรือทำให้หย่อนความสามารถทางการพูดอย่างถาวร หรือหน้าเสีย โจมอย่างถาวร หรือเกิดความเจ็บป่วยทางร่างกายหรือจิตใจเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันเกินยี่สิบวัน หรือไม่สามารถประกอบกิจการงานตามปกติได้เกินกว่ายี่สิบวัน หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตของผู้อื่น หรือทำให้สตรีที่ตั้งครรภ์คลอดก่อนกำหนด ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี

ในกรณีที่การทำร้ายนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำเกิดความเจ็บป่วยทางร่างกาย หรือจิตใจอย่างถาวร หรือสูญเสียมือ เท้า หรือความสามารถในการพูด หรือทำให้เป็นหมัน หรือเสียความสามารถในการใช้แขน ขา หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อใบหน้าอย่างถาวรหรือแท้งลูก ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี

ถ้าการทำร้ายนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายเกิดความเจ็บป่วย หรือไม่สามารถประกอบกิจการงานตามปกติ หรือผลของการกระทำเช่นนั้นมิได้คงอยู่ต่อเนื่องกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบวัน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองเดือนถึงหกเดือน หรือปรับตั้งแต่สองร้อยลีร์ถึงสองพันห้าร้อยลีร์

มาตรา 458 ถ้าในกรณีการอธิบายมาตราก่อนหน้านี้ การกระทำของผู้กระทำทำให้เกิดผลร้ายแรงกว่าเจตนาที่แท้จริง ต้องระวางโทษลดลงหนึ่งในสามถึงกึ่งหนึ่ง⁸

⁷โปรดดู The American Series Foreign Of Penal Code . The Swedish Penal Code (London : Sweet & Maxweel , 1972)

⁸โปรดดู The American Series Foreign Of Penal Code . The Turkish Criminal Code (London : Sweet & Maxweel)

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายของประเทศตุรกี แบ่งแยกระดับเจตนาทำร้ายร่างกาย เป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ระดับลหุโทษ ตามมาตรา 456 วรรคสี่ ระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 456 วรรคแรก และบัญญัติให้รับโทษหนักขึ้นที่ผลสุดท้ายเป็นอันตรายร้ายแรง ตามมาตรา 456 วรรคสอง และวรรคสาม

2.1.6 ประเทศอาร์เจนตินา

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอาร์เจนตินา บัญญัติความผิดต่อร่างกาย ดังนี้
มาตรา 89 ผู้ใดทำให้เกิดบาดเจ็บแก่ร่างกายผู้อื่นหรือทำให้เสื่อมเสียสุขภาพ หากมิได้เป็นการกระทำโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามประมวลกฎหมายนี้แล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี

และยังได้บัญญัติถึงอาการบาดเจ็บซึ่งผู้ทำร้ายต้องรับโทษหนักขึ้น ดังนี้

มาตรา 90 ถ้าผลทำให้เกิดบาดเจ็บอย่างถาวรต่อความสามารถในการพูด สุขภาพ หรือประสาทใด ๆ อวัยวะ หรือส่วนของอวัยวะของผู้เสียหาย หรือชีวิตของผู้เสียหายตกอยู่ในอันตราย หรือถ้าทำให้ไม่สามารถทำงานเป็นเวลามากกว่าหนึ่งเดือน หรือถ้าทำให้ใบหน้าเสียโฉมอย่างถาวร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงหกปี

มาตรา 91 ถ้าการบาดเจ็บนี้ก่อให้เกิดความเจ็บป่วยทางจิตใจ หรือร่างกาย ซึ่งสามารถรักษาหายได้แน่นอนหรือไม่ก็ตาม หรือทำให้สูญเสียความสามารถในการทำงานอย่างถาวร หรือสูญเสียประสาทรับรู้หรืออวัยวะ หรือการทำหน้าที่ของอวัยวะ หรือความสามารถในการพูดหรือความสามารถในการมีบุตร ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี⁹

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายของประเทศอาร์เจนตินา ไม่ได้แบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกายผู้อื่นไว้ โดยบัญญัติเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายไว้ตามมาตรา 89 หากผลจากการกระทำหนักขึ้นถึงร้ายแรงก็ให้รับโทษตามมาตรา 90 และมาตรา 91

2.1.7 ประเทศญี่ปุ่น

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศญี่ปุ่น(1907) บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 204 ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย ต้องระวางโทษจำคุก

⁹โปรดดู The American Series Foreign Of Penal Code. The Argentine Penal Code (London : Sweet & Maxweel)

ไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยเยน หรือปรับน้อยกว่า

มาตรา 205 ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสองปี¹⁰

และใน Preparatory Draft for The Revised Penal Code of Japan 1961 ได้เสนอบทบัญญัติความผิดต่อร่างกาย ไว้ดังนี้

มาตรา 273 ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนเยน

มาตรา 274 ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เป็นอันตรายแก่ชีวิตของผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และบทบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับถึงกรณีที่ทำร้ายนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงพิการ หรือเจ็บป่วยอย่างถาวรหรือเรื้อรัง

มาตรา 276 ผู้ใดใช้กำลังทางกายภาพทำร้ายผู้อื่น โดยไม่ก่อให้เกิดบาดเจ็บต่อร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นเยนหรือกักขัง¹¹

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศญี่ปุ่น (1907) ไม่ได้แบ่งระดับและเจตนาการทำร้ายร่างกายเอาไว้ มีเพียงมาตรา 204 ซึ่งเป็นบทลงโทษการทำร้ายร่างกาย ส่วน Preparatory Draft for The Revised Penal Code of Japan 1961 แบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกายผู้อื่นไว้ 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เจตนาระดับลหุโทษ ตามมาตรา 276 ระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 273 และหากผลการทำร้ายเป็นอันตรายร้ายแรง ก็ให้รับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 274

2.1.8 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน บัญญัติความผิดต่อร่างกายไว้ดังนี้

มาตรา 85 อันตรายสาหัส ซึ่งบัญญัติในกฎหมายนี้หมายถึงการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นดังต่อไปนี้

- 1) บาดเจ็บเป็นผลทำให้เสียแขนขา หรือเสียโคม
- 2) บาดเจ็บเป็นผลทำให้เสียความสามารถในการได้ยิน การมองเห็น หรือหน้าที่ของอวัยวะอื่น ๆ เสียไป หรือ
- 3) บาดเจ็บร้ายแรงอื่น ๆ ต่อสุขภาพของผู้อื่น

¹⁰โปรดดู Ministry of Justice Japan . *Criminal Statues 1(translation) : The Penal Code*, 1968.

¹¹โปรดดู The American Series Foreign of Penal Code. *The Preparatory Draft for The Revised Penal Code of Japan* (London : Sweet & Maxweel , 1982)

มาตรา 134 ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยเจตนา ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือกักขัง

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคก่อน เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัส ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงเจ็ดปี ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นนั้นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิต ในกรณีที่กฎหมายนี้ได้บัญญัติไว้ เป็นประการอื่นให้บังคับตามบทบัญญัตินั้นโดยเฉพาะ¹²

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แบ่งระดับเจตนา การทำร้ายร่างกายเอาไว้ โดยบัญญัติเพียงเจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่ กาย ตามมาตรา 134 วรรคแรก และหากผลเป็นอันตรายแก่กายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย ก็ให้รับโทษหนักขึ้น ตามมาตรา 134 วรรคสอง

2.1.9 ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี(เกาหลีใต้)

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี บัญญัติความผิดต่อร่างกายไว้ ดังนี้

มาตรา 257 ทำร้ายร่างกายผู้อื่นหรือบุพการีสืบสายโลหิตขึ้นไปได้รับบาดเจ็บ

(1) ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่น ต้องถูกลงโทษโดยจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือจำกักไว้ไม่ เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองล้านห้าแสนวอน

(2) การกระทำผิดตามอนุ(1)มาตรา ก่อน ถ้ากระทำต่อผู้เป็นบุพการีเกี่ยวของสืบสาย โลหิตขึ้นไปของผู้กระทำผิดหรือคู่สมรส ผู้กระทำผิดต้องถูกลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่ง ปีแต่ไม่เกินสิบปี

(3) การพยายามกระทำผิดตามเงื่อนไขสองอนุมาตรา ก่อนต้องถูกลงโทษ

มาตรา 258 อันตรายแก่กายสาหัส

(1) ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่น และด้วยเหตุนั้นทำให้ชีวิตผู้อื่นตกอยู่ในอันตราย ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสิบปี

(2) อนุมาตรา ก่อนสามารถใช้ในกรณีผู้กระทำผิดทำให้ผู้อื่นพิการหรือไม่สามารถ รักษาหายได้หรือเป็นโรคที่ไม่หาย

(3) การกระทำผิดตามสองอนุมาตรา ก่อน ถ้ากระทำต่อบุพการีสืบสายโลหิตขึ้นไป หรือคู่สมรส ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสองปี

¹²โปรดดู The American Series Foreign Of Penal Code . The Criminal Code Of The People Republic of China (London : Sweet & Maxweel , 1982)

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ไม่แบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกายไว้ โดยบัญญัติให้เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายรับโทษตามมาตรา 257 และหากผลเป็นอันตรายสาหัส ก็ให้รับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 258(2)¹³

2.2 ประเทศที่บัญญัติให้การทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรง หรือสาหัสรับโทษตามเจตนาของการกระทำ

2.2.1 ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษ มีบทบัญญัติความผิดฐานทำร้ายผู้อื่น ดังนี้

1. การทำร้ายร่างกายธรรมดา(assault and battery) ตามมาตรา 39 Criminal Justice Act 1988 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันปอนด์

2. การทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น(aggravated assault) ตามมาตรา 47 Offences Against the Person Act 1861 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

3. การทำร้ายให้เกิดบาดเจ็บหรือเป็นอันตรายแก่กายสาหัส(wounding and grievous bodily harm) มี 2 กรณี คือ

1) กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายและด้วยเจตนาร้ายทำให้เกิดบาดเจ็บ หรือกระทำให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส ตามมาตรา 20 Offences Against the Person Act 1861 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

2) กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายและด้วยเจตนาร้ายทำให้เกิดบาดเจ็บ หรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสด้วยเจตนาที่จะทำให้อันตรายสาหัส(หรือต่อสู้ขัดขวางการจับกุม) ตามมาตรา 18 Offences Against the Person Act 1861 ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต¹⁴

มีผู้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นของประเทศอังกฤษ ไว้ดังต่อไปนี้

1. ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย(assault and battery)

Card ได้อธิบายว่า assault(common assault) และ battery(common battery) เป็นความผิดที่แยกจากกัน จะมีความผิด assault ถ้าเจตนา หรือประมาทโดยรู้ตัว เป็นเหตุให้ผู้

¹³โปรดดู The American Series Foreign Of Penal Code. *The Korean Criminal Code* (London : Sweet & Maxweel)

¹⁴Seago , Peter . *Criminal Law* , Fouth edition (London : Sweet & Maxweel, 1994) , pp.255 -256.

อื่นเข้าใจว่าในทันทีทันใดนั้นจะใช้กำลังโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อร่างกายของผู้อื่น จะมีความผิด battery ถ้าเจตนา หรือประมาทโดยรู้ตัว ใช้กำลังโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อร่างกายของผู้อื่น

battery โดยทั่วไปจะรวมถึง assault แต่ก็ไม่เสมอไป บางคนทำร้ายผู้อื่นโดยไม่มีการกระทำที่เป็นเหตุให้กลัวก่อนว่าจะใช้กำลังโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อผู้ถูกทำร้าย เช่น การค่อยๆ เข้ามาด้านหลัง จะเป็นความผิด battery แม้ว่าไม่มีการกระทำผิด assault

1) actus reus of assault

actus reus of assault คือ การเป็นเหตุให้ผู้เสียหายเข้าใจว่าในทันทีทันใดจะใช้กำลังโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อร่างกายของผู้เสียหาย

ในการขู่ว่าจะใช้กำลังทำร้าย ผู้ขู่จะต้องอยู่ในระยะที่ทำให้ผู้ถูกขู่เชื่อว่าเขาสามารถจะทำร้ายได้ถึงด้วย หรือเป็นไปได้หรือจะเกิดขึ้นในทันทีทัน เช่น คนหนึ่งอยู่บนขบวนรถไฟ กำลังเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว ชูกำปั้นใส่คนที่อยู่บนชานชลา ซึ่งผู้ถูกขู่ก็รู้ว่าผู้ขู่ไม่สามารถชกได้ จะไม่เป็นความผิด assault ถ้าการแสดงท่าทางข่มขู่ประกอบด้วยคำพูดที่ชี้ว่าไม่มีเจตนาที่จะทำเช่นนั้น ไม่เป็นความผิด assault เช่น ในคดีระหว่าง Tuberville V. Savage จำเลยยื่นมือซึ่งมีดาบเพื่อขู่ แต่กลับพูดว่า " ถ้าไม่ใช้เวลาพิจารณาคดีของศาล ฉันจะแทงให้ทะลุตัวคุณ" ไม่เป็นการกระทำผิด assault¹⁵

Seago อธิบายว่าความผิด assault เป็นการทำให้ผู้เสียหายเกิดความกลัวว่าจะถูกทำร้ายในทันทีทันใด ตัวอย่างเช่น ในคดีระหว่าง Smith V. Chief superintendant working police station (1983) ศาล Magistrates พิพากษาว่า ผู้หญิงซึ่งเห็นจำเลยโดยมองผ่านหน้าต่างของห้องนั่งเล่นในเวลากลางคืนหลังเที่ยงคืนสามารถเข้าใจถึงการกระทำให้เกิดความกลัวว่าจะถูกทำร้ายได้ แต่การทำให้เกิดความกลัวว่าจะถูกทำร้ายในอนาคตไม่เป็นความผิด assault¹⁶

2) actus reus of battery

Card อธิบายว่า the actus reus of battery คือ การใช้กำลังโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อร่างกายของผู้อื่น การใช้กำลังไม่จำเป็นต้องมีสัมผัสหรือถูกเนื้อต้องตัว เช่น ขวางน้ำใส่หรือใช้สุนัขกัด เป็นความผิด battery การใส่ spanish fly (ยาปลุกความกำหนัด) ในแก้วเบียร์ของแขกในการต้อนรับงานแต่งงานจะไม่เป็นความผิด battery ในคดีระหว่าง Fagan V Metro Politan Police comr(1969) ข้อเท็จจริงมีว่า Fagan ได้ขับรถยนต์ทับเท้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และปฏิเสธที่จะเลื่อนรถออกแม้ว่าจะได้รับการขอร้องหลายครั้งก็ตาม ศาล

¹⁵Card , Richard , *Criminal Law* , twelfth edition (London : Butterworths , 1992) , pp.177 -178.

¹⁶Seago , Peter , *Criminal Law* . fourth edition , pp.257-258.

ประจําภาคของประเทศอังกฤษพิพากษาขึ้นว่าเป็นความผิด โดยให้เหตุผลว่า การที่ Fagan รู้แล้วว่าลํารถยนต์ทับอยู่บนเท้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่เขายังคงนั่งอยู่ในรถ(ซึ่งถือว่าเป็น การสัมผัสต่อเนื่องไปถึงเท้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ) อีกทั้งยังดับเครื่องปล่อยให้รถยนต์ทับอยู่ เช่นนั้น และปฏิเสธที่จะเลื่อนรถเมื่อมีการร้องขอ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงเจตนาในการกระทำ ไม่ถือว่าเป็นการรดเว้นกระทำ

ระดับของกำลังที่น้อยที่สุด เพียงการสัมผัสร่างกายก็เป็นการเพียงพอ Blackstone แสดงเหตุผลโดยกล่าวว่า กฎหมายไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่าง ความรุนแรงที่เป็น ความผิดอาญาและที่มิใช่เป็นความผิดอาญาและเพื่อห้ามกำลังขั้นต่ำที่สุด

กำลังอาจใช้โดยตรง เช่น การทำร้ายผู้เสียหายด้วยหมัด หรืออาวุธ หรือขวางก้อน หินใส่ หรือด้วยการเหยียบ หรือขับรถทับเท้า หรือโดยทางอ้อม เช่น ผู้เสียหายตกลงไปใน หลุมซึ่งผู้ถูกกล่าวหาขุดไว้ หรือผู้ถูกกล่าวหาทำให้นักดูภาพยนตร์เกิดชุลมุน และรีบเร่งลง ตรงที่ไม่มีแสงไฟขวางประตูด้วยเหล็ก ทำให้ฝูงชนที่อยู่ด้านหน้าได้รับบาดเจ็บ¹⁷

Seago อธิบายว่า ต้องพิสูจน์ว่าจำเลยทำให้ผู้เสียหายได้รับความรุนแรงโดยมิชอบ ด้วยกฎหมาย ไม่มีความต้องการที่จะแสดงให้เห็นว่าขนาดของกำลังนั้นมีความสำคัญใน

ความเป็นจริง การสัมผัสใดๆ ต่อผู้อื่นโดยปราศจากความยินยอมเป็นความผิด battery อาจเป็นความยินยอมโดยปริยาย เช่น การสัมผัสหรือถูกเนื้อต้องตัวซึ่งเกิดขึ้นเป็น ปกติของชีวิตประจำวันของคนเดินถนนยอมไม่สามารถหลีกเลี่ยงการถูกเนื้อต้องตัวหรือการ สัมผัสได้

ตัวอย่างของความผิด battery เช่น จำเลยทุบตีผู้เสียหายด้วยกำปั้น หรือด้วยวัตถุที่ ถืออยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง การขุดหลุมสำหรับให้คนตกลงไป การทำให้คนตกบันไดด้วยการดับ ไฟ การย้ายเก้าอี้ที่ผู้เสียหายจะนั่ง หรือตีบนศีรษะจากด้านหลัง โดยไม่ต้องมีการทำให้กลัว ก่อนว่าจะทำร้าย

ความผิด assault ถ้าเป็นการใช้กำลังต่อผู้อื่นโดยได้รับการยินยอมหรือหรือมีเหตุผล อันควร จะไม่เป็นความผิด¹⁸

3) mens rea in assault and battery

Card อธิบายว่า เจตนาทำให้บาดเจ็บมิใช่สิ่งที่ต้องการ และไม่ต้องการการกระทำ ของจำเลยด้วยสภาพจิตใจ(state of mind)คล้ายเป็นศัตรูต่อผู้เสียหาย แต่ต้องการพิสูจน์ว่า จำเลย

¹⁷Card , Richard , *Criminal Law* , twelfth edition . pp. 178 - 179.

¹⁸Seago , Peter , *Criminal Law* , Fourth edition , p.258.

ก) ในกรณีของความผิด assault คือ เจตนาเป็นเหตุให้ผู้เสียหายเข้าใจว่าในทันทีทันใดจะใช้กำลังโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อร่างกายของผู้เสียหาย หรือ ประมาทโดยรู้ตัวที่จะทำให้ผู้เสียหายเข้าใจเช่นนั้น

ข) ในกรณีของความผิด battery คือ เจตนาใช้กำลังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือ ประมาทโดยรู้ตัวในการใช้กำลังนั้น

องค์ประกอบของความเป็นศัตรู(element of hostility)

ดังที่กล่าวว่าความผิด assault และ battery ไม่ต้องการสภาพจิตใจที่เป็นศัตรู ดังนั้น การสวมกอดคู่รักที่ปฏิเสธ หรือไม่ต้องการจูบอาจเป็นความผิด battery เพราะเป็นเจตนาร้ายที่มีชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกันข้ามกับคำตัดสินในคดี Wilson V Pringle ศาลอุทธรณ์ประเทศอังกฤษพิพากษาว่าสำหรับความผิด battery การสัมผัสหรือถูกเนื้อต้องตัวต้องพิสูจน์ว่าเป็นการสัมผัสที่เป็นศัตรู แต่ก็ดูเหมือนว่าไม่ต้องการสภาพจิตใจที่เป็นศัตรู ตั้งแต่ศาลอุทธรณ์กล่าวถึงความเป็นศัตรู(hostility) ว่า

“ไม่สามารถทำให้เกิดความเป็นธรรมด้วยความประสงค์ร้าย(ill-will) หรือเจตนาร้าย(malevolence) ไม่สามารถบังคับโดยเจตนาที่ปรากฏชัดปรากฏให้เห็นในการกระทำเหมือนการตอย การแทง หรือการยิง ไม่สามารถบังคับเพียงลำพังโดยเจตนาแรงต่วน แม้ว่าอาจจะเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุน แต่องค์ประกอบของความเป็นศัตรู...จะต้องเป็นคำถามของความจริง”

การพิจารณาคดีและการลงโทษ(trial and punishment)

ความผิด assault และ battery เป็นฐานความผิดดั้งเดิมในกฎหมายคอมมอน ลอร์ ตั้งแต่ปี 1861 ทั้งสองฐานความผิดบัญญัติโดยกฎหมาย ปัจจุบันถูกบังคับตามมาตรา 39 ของ Criminal Justice Act 1988 ตามมาตรา 39 assault and battery เป็นฐานความผิดที่รวมกันจริง ๆ การลงโทษสูงสุด คือ จำคุกหกเดือน หรือปรับไม่เกินระดับ 5 ของเกณฑ์มาตรฐาน (ห้าพันปอนด์)หรือทั้งจำทั้งปรับ อย่างไรก็ตาม มาตรา 41 ของกฎหมายปี 1988 การกล่าวหาบุคคลด้วยข้อหากระทำผิด common assault หรือ battery จะรวมในการไต่สวนข้อกล่าวหา ถ้า

ก) พบความจริง หรือพยานหลักฐานเหมือนกัน เหมือนกระทำความผิดที่ไต่สวน

ข) เป็นส่วนของความใกล้ชิดของความผิดเหมือนกัน หรือองค์ประกอบคล้ายกัน เหมือนการไต่สวนความผิดซึ่งกล่าวหาเหมือนกัน¹⁹

¹⁹Card , Richard , Criminal Law , twelfth edition . pp. 179 - 182.

ความผิด assault และ battery ธรรมดา คือความผิดที่ฟ้องร้องในกฎหมายคอมมอน ลอร์และภายใต้มาตรา 47 ของ Offences Against the Person Act 1861 แต่การบัญญัติ กฎหมายนี้ตามมาตรา 42 นั้นถูกล้มเลิกด้วยกฎหมายปี 1988 พร้อมด้วยมาตรา 42 และ 43 ซึ่ง บัญญัติสำหรับรวมการพิจารณามาตรา 42 คำฟ้องกระทำโดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้รับความ ทุกข์ทรมานบัญญัติเจตนาใช้สำหรับความผิดเล็กน้อย ซึ่งตำรวจไม่ต้องการเข้าแทรกแซง และ มาตรา 43 ความผิดรุนแรงเกินไปที่จะลงโทษภายใต้มาตรา 42 จึงใช้มาตรา 39 ข้างต้น เป็นการทำให้ง่ายเข้าเป็นประโยชน์ของกฎหมาย²⁰

2. การทำร้ายร่างกายทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น(aggravated assault)

มีหลายฐานความผิดตามกฎหมายของ assault (ซึ่งรวม battery) ซึ่งด้วยความ สามารถของการนิยามองค์ประกอบของการทำให้รุนแรงขึ้นคือวัตถุประสงค์ที่จะลงโทษให้สูง ขึ้นในแต่ละกรณี ต้องมีการพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดในการกระทำของ assault หรือ battery ด้วยองค์ประกอบทางจิตใจ(mens rea) สำหรับความผิดนั้น ความผิดพื้นฐานของ การทำร้ายที่ทำให้รุนแรงขึ้น(aggravated assault) คือ

ก) ทำร้ายด้วยเจตนาปล้นทรัพย์(assault with intent to rob)พิจารณาในการไต่สวน และลงโทษในอัตราสูงสุดจำคุกตลอดชีวิต

ข) ทำร้ายด้วยเจตนาที่จะขัดขวางหรือป้องกันการจับกุมผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้อื่นในความ ผิดใดๆ (assault with intent to resist or prevent the lawful arrest of the accused or another for any offence) ความผิดนี้จะพิจารณาและลงโทษในอัตราสูงสุดจำคุกสองปี ใน การตัดสินว่าผิดของการไต่สวน

ค) ทำร้ายด้วยเจตนาที่จะเสพเวจมรรค (assault with intent to commit buggery)พิจารณาเพียงการไต่สวนและลงโทษด้วยอัตราสูงสุดจำคุกสิบปี

ง) การทำร้ายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย (assault occasioning actual bodily harm) พิจารณาและลงโทษด้วยอัตราสูงสุดจำคุกห้าปี ในการตัดสินว่าผิดของการ ไต่สวน²¹

²⁰Smith , J.C., and Hogan Brian , *criminal_Law* , (London : Williams & Sons Limited , 1978), pp.397 - 398.

²¹Card , Richard , *CriminalLaw* , twelfth edition . p.182.

ตามมาตรา 47 ของ Offences Against the Person Act 1861 บัญญัติไว้ว่า

“ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี”

การพิจารณาความผิดตามมาตรา 47 นี้ ไม่เพียงเพื่อบัญญัติลงโทษสูงกว่าความผิด assault ในกฎหมายคอมมอน ลอร์ กรณีเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย

คำว่า อันตรายแก่กาย(bodily harm) คำพิพากษาของศาลฎีกาประเทศอังกฤษในคดีระหว่าง Director of Prosecutions v Smith ไม่ต้องการคำอธิบาย ส่วนคำว่า สาหัส(grievous) หมายถึงไม่มากและไม่น้อยกว่ารุนแรงจริงๆ (really serious) แต่ตามมาตรา 47 ต้องการไม่รุนแรงจริงๆ คำว่าอันตรายแก่กาย Lynskey J อธิบายในคดี Miller ว่า

อันตรายแก่กาย(actual bodily harm) หมายถึง การบาดเจ็บหรือการได้รับบาดเจ็บ ซึ่งคาดว่าจะรบกวนสุขภาพ หรือความสบายของผู้เสียหาย การร้องไห้ดีใจโพลีติพายและกังวลอันเป็นผลจากการทำร้าย การได้รับบาดเจ็บในสภาวะจิตใจของมนุษย์ เป็นอันตรายแก่กาย²²

actus reus

actus reus ของความผิดนี้ต้องการพิสูจน์ (1) assault หรือ battery ธรรมดา (2) assault หรือ battery เป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ มีคำอธิบายความหมายของการได้รับบาดเจ็บไว้ในคดีระหว่าง D. P. P. V Smith (1961) ศาลฎีกาพิจารณาคำว่า อันตรายสาหัส และกล่าวว่าคำว่า บาดเจ็บ ไม่ต้องการคำอธิบาย และคำว่า สาหัส หมายถึง รุนแรงนำไปสู่คำว่าบาดเจ็บคือสิ่งที่น้อยกว่าบาดเจ็บรุนแรง ในคดี Chan - Fook (1993) ศาลอุทธรณ์กล่าวว่า คำว่า อันตราย มีความหมายเหมือนกับคำว่า บาดเจ็บ และการบาดเจ็บ ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นการถาวร

ประเด็นสำคัญสำหรับศาลในคดี Chan - Fook คือ ได้รับอันตรายแก่กายรวมเอา การบาดเจ็บทางจิตใจ ความวิตกกังวลไม่ถือเป็นการได้รับบาดเจ็บ คำว่า อันตรายแก่กาย นั้น องค์ประกอบของคำว่า ร่างกาย ไม่จำกัดเฉพาะอันตรายสู่อันตรายแก่ผิวหนัง เนื้อ และกระดูกของผู้เสียหาย ร่างกายของผู้เสียหายรวมทุกส่วนของร่างกาย รวมทั้งอวัยวะ ระบบประสาทและสมอง อันตรายแก่กายอาจจะรวมถึงการบาดเจ็บของส่วนของอวัยวะของร่างกาย นั้นที่มีหน้าที่ คือ จิตใจ และความสามารถอื่น ๆ ดังนั้นได้รับบาดเจ็บเป็นอันตรายแก่กาย คือ ความสามารถ รวมทั้งการเจ็บป่วยทางจิตใจ แต่ไม่รวมถึงเพียงแค่อารมณ์ เช่น ความกลัว ความทุกข์ หรือความตกใจ ไม่รวมถึง assault ซึ่งมีสาเหตุจากโรคประสาท

²²Smith, J.C., and Hogan Brian, Criminal Law, pp.422 - 423.

การพิจารณาความหมายของคำว่า อันตรายแก่กาย ของศาลประเทศอังกฤษ อันตรายแก่กายจะเหมือนกับการพิจารณาของศาลฎีกาไทย ซึ่งผู้เขียนจะได้อธิบายต่อไปในบทที่ 3

mens rea

การพิสูจน์ mens rea ของ assault หรือ battery ต้องพิสูจน์ว่า จำเลยไม่มีความจำเป็นที่จะเป็นเหตุให้ หรือกระทำการเสี่ยงโดยมีสติ หรือไม่มีเหตุผลอันสมควรของการเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย

จ) ทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจขณะปฏิบัติกรตามหน้าที่ (assault on a constable in the exution of his dudy)

ฉ) ทำร้ายในการกระทำทางเพศหรือหยาบโลนต่อผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอม(indecent assault)²³

3. การทำให้เกิดบาดแผลหรือเป็นอันตรายแก่กายสาหัส(wounding and grievous bodily harm)

The Offences Against the Person Act 1861 มาตรา 20 บัญญัติไว้ว่า

“ผู้ใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายและประสงค์ร้าย ทำให้เกิดบาดแผลหรือทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส ไม่ว่าจะโดยการใช้อาวุธหรือเครื่องมือหรือไม่ก็ตาม มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกเป็นเวลาห้าปี”

1) actus reus

ต้องมีพยานหลักฐานว่า จำเลยทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัสโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือว่าโดยมิชอบด้วยกฎหมายทำร้ายผู้เสียหาย คำว่า โดยมิชอบด้วยกฎหมายหมายความว่า จะไม่เป็นความผิด ถ้าจำเลยกระทำในสถานการณ์ที่มีเหตุผลสมควร เช่น การป้องกันตนเอง การพิสูจน์จะต้องพิสูจน์ว่า ผลของการกระทำของจำเลยทำให้ภายในและภายนอกผิวหนังเสียหายอย่างรุนแรง

จะเห็นว่า การทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส หมายความว่า ผู้เสียหายได้รับความทรมาณจากการบาดเจ็บ ซึ่งหมายถึง รุนแรงจริง ๆ ไม่จำเป็นที่ผิวหนังจะต้องหลุดออก มาตรา 20 ต้องแสดงถึงการทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัส ส่วนมาตรา 18 ต้องแสดงสาเหตุการได้รับอันตรายสาหัส แต่ไม่ใช่เน้นสำคัญขึ้นจากการใช้กริยาแตกต่างกัน ความแตกต่างอาจเกิดขึ้นต่อผู้ร่างต้นฉบับของบทบัญญัติ แต่ในการแปลความหมายเหล่านั้น บ่อยครั้งที่ศาลจะไม่ยึดถือว่า ทำร้าย หมายถึงการกระทำของจำเลยซึ่ง

²³Card , Richard , *Criminal Law* , twelfth edition , pp.183 - 184.

อันตรายสาหัสต้องเป็นผลจากการทำร้ายนั่นเอง ในคดีส่วนใหญ่จะไม่เกิดปัญหาถ้าจำเลยก่อให้เกิดอันตรายสาหัสด้วยการทำร้ายผู้เสียหายด้วยกำปั้นหรืออาวุธตามปกติ อย่างไรก็ตามในคดี Clarence(1888) จำเลยซึ่งกำลังได้รับความทุกข์ทรมานจากโรคติดต่อถามโรคไปมีเพศสัมพันธ์กับหญิงโดยไม่บอกเรื่องดังกล่าวต่อหญิงนั้น ถือว่าจำเลยจะไม่ถูกตัดสินลงโทษว่าทำร้ายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสต่อหญิงนั้นตั้งแต่หญิงยินยอมที่จะมีเพศสัมพันธ์ด้วย และในคดี Wilson (1984) ศาลอุทธรณ์ตัดสินว่าคำว่า ทำร้าย (inflicts) ไม่จำเป็นในการรวมข้อหาของความผิด assault ยังคงละทิ้งคำถามของคำว่า ทำให้ได้รับความทรมาน(inflicts) ว่ามีความหมายแตกต่างจากคำว่า เป็นเหตุให้(causes) และอาจเป็นไปได้ที่คำว่า inflicts อาจจะถูกตีความว่าต้องการการใช้กำลังในการทำร้ายหรือไม่ก็ได้ ด้วยเหตุนี้การทำร้ายจึงครอบคลุมถึงสถานการณ์ซึ่งเป็นอันตรายแก่กายสาหัสที่มีสาเหตุจากการใช้ยาพิษอย่างลับๆ

อย่างไรก็ตาม ในที่สุดการตัดสินในคดีการวางยาพิษ เช่น คดี Wilson ทำให้หมดข้อสงสัยจากคดีอื่นๆ ในระยะแรกการตัดสินตามมาตรา 20 สนับสนุนว่า แม้จะไม่ปรากฏการทำร้ายชัดเจน เช่น ในคดี Martin(1881) จำเลยทำให้เกิดการตกใจในโรงภาพยนตร์ และผู้ชมออกภายหลังการดับลงของไฟที่บ้านใด และบริเวณประตูส่วนบน ต่อความสับสนอลหม่านของคนจำนวนมากทำให้เกิดการบาดเจ็บเมื่อถูกกระแทกกับประตูซึ่งปิดไว้ เป็นการที่ศาลสันนิษฐานว่าเป็นการทำร้าย แม้ว่าเป็นการยากที่จะเห็นว่าจะอย่างไรพวกเขาตกอยู่ในฐานะกลัวจากการทำรุนแรงที่ผิดกฎหมายในทันทีทันใด อาจเป็นไปได้ที่มีการทำร้ายเกี่ยวข้องกับบริเวณซึ่งเป็นหลุมที่ขุดเพื่อให้คนตกลงไป อย่างไรก็ตามคำว่า ทำให้ได้รับความทรมาน (inflicts) ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์การทำร้าย จึงไม่มีความแตกต่างในการยึดถือว่า จำเลยทำร้ายผู้เสียหายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส ทำนองเดียวกันมีปัญหามากมายในการยึดถือว่ามีการทำร้าย เช่น ในกรณีซึ่งผู้เสียหายเป็นสาเหตุทำให้เกิดอันตรายสาหัสด้วยตนเองในการพยายามหนีจำเลย ในคดี Halliday (1889) จำเลยขู่ฆาตกรรมของจำเลยเองซึ่งพยายามกระโดดหนีออกจากหน้าต่างชั้นบน บุตรสาวป้องกันภรรยาของจำเลยไม่ให้ตกด้วยการพยายามจับเธอไว้ แต่จำเลยสั่งให้ปล่อยลงสู่พื้นข้างล่าง ถือว่าจำเลยทำร้ายภรรยาเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัส ในคดีนี้เป็นไปได้ที่จะกล่าวว่ามีการทำร้ายตั้งแต่ทั้งมารดาและบุตรสาวตกอยู่ในความกลัวว่าจะเกิดอันตราย คดีนี้แตกต่างมากกับคดี Lewis (1970) ซึ่งสามีข่มขู่ภรรยาอยู่ฝั่งหนึ่งของประตูที่ปิดไว้ ศาลยึดถือว่ามีการทำร้ายแม้ว่าภรรยาจะไม่เกิดความกลัวว่าในทันทีทันใดนั้นจะเกิดอันตรายเพราะว่าประตูถูกปิดไว้ การตัดสินในคดี Wilson หมายความว่า การตัดสินว่ามีความผิดในคดีเหล่านี้สามารถสนับสนุนโดยปราศจากความต้องการที่จะให้ความหมายกว้างเกินควร สำหรับความต้องการในการทำร้ายว่าจำเลยควรจะทำให้ผู้เสียหายอยู่ในความกลัวอันตรายว่าจะเกิดในทันทีทันใด

2) mens rea

โจทก์ต้องพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำโดยเจตนาร้าย สามารถเห็นได้ว่า เจตนาร้าย ไม่ได้หมายความว่าจำเลยกระทำจากการเคลื่อนไหวที่ชั่วร้าย สิ่งบ่งชี้ทั่วไปว่าจะต้องการ mens rea ในคดี Cunningham คือ คดีหนึ่งที่โจทก์จะต้องพิสูจน์ว่าจำเลยเจตนาหรือเล็งเห็นว่าการกระทำของจำเลยอาจทำให้เกิดการบาดเจ็บ หรือทำให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส อย่างไรก็ตามในคดี Mowatt (1968) ศาลอุทธรณ์ยึดถือว่า ถ้าจำเลยเล็งเห็นว่าจะเป็เหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บก็เป็นการเพียงพอแล้ว ถึงแม้ว่าเป็นส่วนน้อยตามธรรมชาติ จำเลยไม่ต้องเล็งเห็นว่าจะเกิดการบาดเจ็บสาหัส หรือได้รับอันตรายแก่กายสาหัส

The Offences Against the Person Act 1861 มาตรา 18 บัญญัติไว้ว่า

“ ผู้ใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยประสงค์ร้าย ทำให้เกิดบาดเจ็บสาหัส หรือก่อให้เกิดอันตรายสาหัสแก่ผู้อื่น ด้วยเจตนาที่จะทำอันตรายสาหัส หรือด้วยเจตนาที่จะป้องกันหรือขัดขวางการจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นให้เสื่อมเสียเสรีภาพมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต”

การลงโทษสูงสุดที่เป็นไปได้ด้วยการจำคุกตลอดชีวิต แสดงให้เห็นชัดเจนว่าความผิดฐานนี้มีไว้สำหรับสิ่งที่ควรตำหนิมากที่สุดที่กระทำต่อผู้อื่น

1) actus reus

actus reus ของความผิดฐานนี้มีขอบเขตกว้างเหมือนกับความผิดตามมาตรา 20 อย่างไรก็ตามจะสังเกตได้ว่ามาตรานี้กล่าวถึงการเป็นสาเหตุของจำเลย(causing)มากกว่าการทำให้(inflicting)ร่างกายให้ได้รับอันตรายสาหัส ดังนั้น จึงไม่มีคำถามของความต้องการที่แสดงถึงการทำร้าย

2) mens rea

ต้องพิสูจน์ว่า(1) จำเลยเจตนาที่จะทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายสาหัส หรือเจตนาขัดขวางการจับกุม และ (2) กระทำโดยเจตนาร้าย

(1) ต้องพิสูจน์ว่าจำเลยทำให้เกิด actus reus ด้วยเจตนา(อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง) ทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัส หรือด้วยเจตนาทำการขัดขวางหรือป้องกันการจับกุมตามกฎหมายหรือการหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น สามารถที่จะกล่าวได้อย่างปลอดภัยว่า ถ้าจำเลยเชื่อว่าการจับกุมนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายและในความเป็นจริงเป็นเช่นนั้น เขาจะต้องต่อสู้ ส่วนกรณีที่เขาเชื่อว่าการจับกุมไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ความจริงถูกต้องตามกฎหมาย ตามหลัก(ทฤษฎี) เขาควรต่อสู้เท่าที่เขาเชื่อว่าเป็นจริง เป็นกรณีตามคดี Morgan แต่ก็ป็นอิทธิพลเก่าต่อสิ่งตรงกันข้าม

(2) การอธิบายเจตนาใน (1) ข้างต้น ต้องมีหลักฐานแสดงว่าจำเลยกระทำด้วยเจตนาร้าย ในคดี Mowatt(1968) ศาลอุทธรณ์กล่าวว่า คำกล่าวนอกประเด็นเกินความต้องการในมาตรา 18 สามารถสันนิษฐานการคิดในกรณีซึ่งจำเลยถูกฟ้องว่า เจตนาร้ายทำให้ร่างกายได้รับอันตรายสาหัสด้วยเจตนาที่จะทำให้ร่างกายได้รับอันตรายสาหัส ทำนองเดียวกันจะไม่เพิ่มเติมมากขึ้นการทำให้ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งถูกฟ้องสองข้อหาด้วยเจตนาที่จะทำให้ร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายสาหัส อย่างไรก็ตาม จำเลยถูกฟ้องด้วยข้อหาทำให้ได้รับบาดเจ็บ หรือทำให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัสด้วยเจตนาที่จะขัดขวางการจับกุมสามารถทำได้ พิจารณากรณี ก. พยายามขัดขวางการจับกุมที่ชอบด้วยกฎหมาย ผลักเจ้าหน้าที่ผู้กำลังจับกุมตกลงและได้รับบาดเจ็บสาหัส ถ้าคำว่า เจตนาร้าย ไม่มีบทบาทต่อการพิจารณาหมายความว่าต้องการเพียง mens rea ความต้องการของ ก. คือ เจตนาที่จะขัดขวางการจับกุม และเป็นการเพียงพอแม้ว่าใช้แรงน้อยที่สุดในการขัดขวาง ซึ่งไม่ถูกต้อง ดังนั้น คำว่า เจตนาร้าย ควรใช้เท่าที่ต้องการในการเพิ่มเติมมูลเหตุชักจูงใจ โจทก์ควรจะพิสูจน์ว่าอย่างน้อยที่สุดจำเลยเล็งเห็นว่าสิ่งที่จำเลยทำอยู่จะเป็นสาเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย ใช้เจตนาร้ายในความหมายเหมือนกับมาตรา 20 แม้จะมีคำวิจารณ์ความหมายของคำว่า เจตนาร้าย ไม่เหมือนกับที่ศาลพอใจที่ให้ความหมายแตกต่างกันของคำนี้ อย่างไรก็ตามความเป็นธรรมจากเหตุผลที่จะกล่าวว่าไม่มีความหมายใดๆ เลยในมาตรา 18 ดังนั้น ก. ย่อมจะถูกไต่สวนเพียงข้อกล่าวหาทำให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัสด้วยเจตนาที่จะขัดขวางการจับกุม ถ้าเขาไม่มีเจตนาขัดขวางการจับกุม และถ้าเขาเล็งเห็นว่ากระทำของเขาจะเป็นสาเหตุให้ผู้อื่นเกิดอันตรายแก่กาย²⁴

มาตรา 18 และมาตรา 20 ของ Offences Against the Person Act 1861 สร้างฐานความผิดของการทำร้ายและเป็นเหตุ หรือทำให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส หากพิจารณาเปรียบเทียบแล้วจะพบว่า สองมาตรามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อกัน และเกิดความสะดวกในการพิจารณา ในการสร้างฐานความผิดแต่ละฐาน มาตราหนึ่งเป็นการทำให้บาดเจ็บ ส่วนอีกมาตราหนึ่งเป็นเหตุให้(มาตรา 18) หรือทำให้(มาตรา 20) ได้รับบาดเจ็บสาหัส ซึ่งสามารถสรุปเปรียบเทียบให้เห็น ดังนี้

1) the actus reus

1. ทำให้บาดเจ็บ(to wound)

ก่อนนี้ยึดถือหลักว่า การทำให้บาดเจ็บต้องเป็นผลของการทำร้าย แต่ในปัจจุบันเป็นการเพียงพอว่า บาดแผลเป็นผลโดยตรงจากการทำร้ายหรือไม่

2. เป็นเหตุให้ หรือทำให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส (to cause or inflict grievous bodily harm)

²⁴Seago, Peter, *Criminal Law*, Fourth edition, pp.261 - 267.

ก่อนนี้คำว่า ได้รับความอันตรายแก่กายสาหัส หมายความว่ารวมถึง การบาดเจ็บอื่น ๆ ซึ่งรบกวนต่อสุขภาพ หรือความปกติสุขอย่างรุนแรง แต่ในคดี Smith ศาลฎีกากล่าวว่า ไม่มีคำรับรองสำหรับการให้ความหมายอื่นมากกว่าซึ่งนำไปสู่ความหมายที่เป็นธรรมดาและธรรมดา ได้รับความอันตรายแก่กายสาหัสอาจครอบคลุมถึงกรณีซึ่งไม่มีการทำให้ได้รับบาดเจ็บ เช่น กระตุกไหล่ปลาร้าหักในคดี Wood ในทางตรงข้ามอาจมีการทำให้บาดเจ็บในทางเทคนิค ซึ่งไม่อาจกล่าวรวมถึงการได้รับความอันตรายแก่กายสาหัส

กรณีตามมาตรา 18 ใช้คำว่า เป็นเหตุให้ (cause) มาตรา 20 ใช้คำว่า ทำให้ (inflict) ผลที่เกิด คือความหมายของมาตรา 18 กว้างกว่ามาตรา 20 ความต่อเนื่องของคดีตั้งแต่ปี 1861 ถึง 1983 สามารถยึดถือ หรือสันนิษฐานว่า ทั้งคำว่า ทำให้ (inflict) และคำว่าทำให้บาดเจ็บ (wound) หมายถึง การทำร้าย เช่น ด. จะถูกลงโทษในความผิดเฉพาะตามมาตรา 20 ถ้าพิสูจน์ได้ว่า เขาทำให้บาดเจ็บหรือเป็นสาเหตุทำให้ได้รับความอันตรายแก่กายสาหัส ด้วยการกระทำผิด assault สิ่งก็ตามมาก็คือ เมื่อ ด. ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดตามมาตรา 20 เขาจะถูกตัดสินว่ากระทำผิดทำให้ได้รับความทรมาน (inflict) ธรรมดา เพราะว่าเป็นฐานความผิดรวม แต่มีกรณีแนวทางที่สองซึ่งต้องการข้อกล่าวหาของการทำร้ายถูกละทิ้งและตัดสินว่ากระทำผิดง่าย ๆ ได้รับความสนับสนุนแม้ว่าจะยากมาก ถ้าเป็นไปได้ที่จะมองเห็นการทำร้ายในความเป็นจริง

2) the mens rea

1. เจตนาร้าย (malice)

ทั้งมาตรา 18 และมาตรา 20 มีคำว่า เจตนาร้าย (maliciously) หมายถึง เจตนาหรือประมาทโดยรู้ตัว คำถามคือ อะไรคือ ชนิดเฉพาะของอันตราย ซึ่งต้องเป็นเจตนาหรือเล็งเห็นผล อาจคาดหมายว่าเป็นการทำให้บาดเจ็บหรือได้รับความอันตรายแก่กายสาหัส ซึ่งเพียงแต่มองเห็นล่วงหน้าว่าจะเกิดอันตรายต่อร่างกายอย่างหนึ่งอย่างใดก็เป็นการเพียงพอ ไม่จำเป็นที่จะสรุปว่า เป็นอันตรายแก่กายสาหัสหรือบาดเจ็บต้องเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามจะไม่เป็นการเพียงพอกรณี เจตนาทำให้ตกใจกลัว ข้อกล่าวหาตามมาตรา 18 และมาตรา 20 คือ ทำให้ได้รับบาดเจ็บ หรือทำให้ได้รับความอันตรายแก่กายสาหัส อย่างใดอย่างหนึ่ง

Diplock L J กล่าวในคดี Mowatt ว่า

".....คำว่า เจตนาร้าย นำมาจากผู้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้เกิดบาดเจ็บหรืออันตรายแก่กายสาหัสอื่น ๆ และทราบว่าการกระทำของเขาอาจทำให้เกิดผลตามมาเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายต่อผู้อื่น นี่คือความหมายโดย ชนิดเฉพาะของอันตราย ในการนำขึ้นมากล่าวโดยศาสตราจารย์ Kenny ไม่จำเป็นว่าจำเลยจะมองเห็นล่วงหน้าว่าการกระทำ

มิชอบด้วยกฎหมายอาจจะเป็นสาเหตุทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายของการอธิบายที่โอเนียง เข้าหา(มาตรา 20) เช่น บาดแผล หรือการบาดเจ็บต่อร่างกายอย่างรุนแรง เพียงพอที่จะมองเห็นล่วงหน้าว่าจะเกิดอันตรายต่อร่างกายผู้อื่นถึงแม้ว่าเป็นลักษณะส่วนน้อยที่อาจเกิดผลขึ้น”

ตามมาตรา 18 ข้อกล่าวหาคือ กระทำเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัสด้วย เจตนาที่จะทำอันตรายแก่กายสาหัส คำว่า เจตนาร้าย ปรากฏชัดไม่มีส่วนที่จะใช้ mens rea ซึ่งนำมาสรุปในมูลเหตุชกุงใจ แม้ว่าถ้าการทำให้บาดเจ็บไม่อาจเห็นล่วงหน้าได้คือเจตนา ร้าย ซึ่งข้อกล่าวหาคือ ทำให้บาดเจ็บหรือเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัสด้วยเจตนาที่ จะขัดขวางการจับกุมที่ชอบตามกฎหมาย ไม่ยากในการให้ความหมายคำว่า เจตนาร้าย และ ยอมรับว่าความหมายนั้น กรณีเจตนาเพียงแต่ขัดขวางการจับกุมที่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ ควรจะต้องรับผิดชอบสำหรับข้อกล่าวหาการทำให้ได้รับบาดเจ็บ หรือเป็นเหตุให้ได้รับอันตราย แก่กายสาหัส และยอมรับว่าศาลลูกขุนไปไกลเกินไปในคดี Mowatt ในการกล่าวว่าในมาตรา 18 คำว่า เจตนาร้าย ไม่รวมถึงสิ่งใด

จะต้องมีการพิสูจน์ว่า จำเลยมองเห็นผลที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะล่วงหน้าอย่างแท้จริง ข้อสงสัยใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้หมดไปโดย กฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญาปี 1967มาตรา 8 คดี Mowatt ถูกตัดสินก่อนกฎหมายนี้จะบังคับใช้ และข้อสังเกตที่แน่นอนใน คดีนี้คือ เพื่อความสงสัย กล่าวโดยตรงที่กฎหมาย

“.....คือการทำร้ายโดยตรงซึ่งบุคคลธรรมดาถูกผูกมัดกับความเป็นจริง เหมือนกับ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อร่างกายของผู้อื่น ..และจำเลยผลักดันให้เกิดเพื่อผลประโยชน์ของ จำเลย การทำร้ายไม่ใช่อุบัติเหตุ หรือการไม่คำนึงว่าอาจจะเป็นสาเหตุให้เกิดอันตรายต่อ ผู้เสียหาย แต่การกระทำของจำเลยบางคน เช่น ไม่กระทำตามข้อกล่าวหา หรือกระทำ ป้องกันตนเอง ในมาตรา 18 ไม่จำเป็นต้องพิจารณาความหมายของคำว่า เจตนาร้าย”

2. มูลเหตุชกุงใจ(the ulterior intent)

มาตรา 18 โดยลำพัง ต้องการมูลเหตุชกุงใจ(เจตนาเหนือไปกว่าที่แสดงไว้)ซึ่ง อาจจะมีเจตนาที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่กายสาหัส หรือเจตนาที่จะต่อต้านหรือป้องกัน การจับกุมที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสียอิสรภาพ การประมาทโดยรู้ตัวไม่ เป็นความผิดตามมาตรา 18

ในการไต่สวนจะต้องพิสูจน์เจตนาเฉพาะ การพิสูจน์เจตนาชนิดอื่นไม่เพียงพอต่อการ อธิบายเจตนาตามมาตรา 18 ดังนั้น จำเลยต้องไม่มีความผิดต่าง ๆ ในการไต่สวนข้อ กล่าวหาที่มีเจตนาที่จะฆาตกรรม ทำให้พิการ หรือทำให้เกิดอันตรายแก่กายสาหัส ถ้าปรากฏว่า การกระทำของจำเลยนั้นเพื่อต่อต้านหรือป้องกันการจับกุมจำเลยเอง และไม่มี วัตถุประสงค์อย่างอื่นด้วย แต่ถ้าจำเลยเจตนาป้องกันการจับกุมจำเลยและกระทำเช่นนั้นโดย เจตนาเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายสาหัส เขาจะถูกตัดสินว่าผิดภายใต้การไต่สวนการ

กล่าวหาเพียงเจตนาภายหลัง เป็นสิ่งที่ไม่สำคัญ ซึ่งคือเจตนาที่สำคัญมากกว่าอย่างอื่นและเป็นเจตนารอง

เจตนาที่มีความหมายเหมือนในกฎหมายฆาตกรรม ดังนั้นโจทก์ต้องพิสูจน์อย่างใดอย่างหนึ่งว่า (1) เป็นวัตถุประสงค์ของจำเลยที่จะเป็นเหตุให้ร่างกายได้รับอันตรายสาหัสหรือถ้าไม่ใช่วัตถุประสงค์ของจำเลย (2) จำเลยรู้ว่าอันตรายแก่กายสาหัสเป็นผลจากการกระทำโดยแท้จริงอย่างแน่นอนของจำเลย ในกรณี (2) คือ พยานหลักฐานซึ่งลูกขุนอาจจะลงความเห็นได้ว่าจำเลยมีเจตนาที่จำเป็น

ถ้า ด. เจตนาทำให้ อ. ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส และลงมือทำร้าย อ. แต่ด้วยเหตุบังเอิญ พ. ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งเป็นบุคคลที่สาม ด. ต้องถูกไต่สวนในการทำให้ พ. ได้รับบาดเจ็บด้วยเจตนาที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่กายสาหัสต่อ อ.

ถ้า ด. เจตนาที่จะทำให้ อ. ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส และกระทำต่อผู้อื่นซึ่งเป็นเป้าหมายในความจริงคือ พ. ด. จะถูกตัดสินว่ากระทำผิดทำร้าย พ. ได้รับบาดเจ็บด้วยเจตนาทำให้เกิดอันตรายแก่กายสาหัสต่อ พ.²⁵

กฎหมายอาญาของอังกฤษ แบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกายผู้อื่น ไว้ 3 ระดับคือ ระดับที่ 1 การทำร้ายร่างกาย(assault and battery) เป็นฐานความผิดที่มีอยู่ในระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์ ตั้งแต่ดั้งเดิม และต่อมาได้บัญญัติรวมเป็นฐานความผิดเดียวกันโดยมาตรา 39 ของ Criminal Justice Act 1988 ระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย(assault occasioning actual bodily harm) ตามมาตรา 47 ของ Offence Against the Person Act 1861 ระดับที่ 3 เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส(wounding and grievous bodily harm)ตามมาตรา 18 Offence Against The Person Act 1861 นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติให้การทำร้ายที่เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัสที่มีใจเจตนาโดยตรง รับโทษตามมาตรา 20 ของ Offence Against The Person Act 1861

2.2.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

สถาบันกฎหมายอเมริกัน(The American Law Institute) ได้จัดทำประมวลกฎหมายอาญาขึ้นมาเพื่อเป็นแบบอย่างให้มลรัฐต่าง ๆ นำไปเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายอาญาของแต่ละแห่ง ซึ่งเรียกกันว่า Model Penal Code ซึ่งสำเร็จเสร็จสิ้นตั้งแต่ปี ค.ศ.1962 ได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายไว้ คือ

²⁵Smith , J.C , and Hogan Brian ,CriminalLaw , pp.423 - 428.

มาตรา 211.1 การทำร้ายร่างกาย(assault)

(1) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายธรรมดา(simple assault)

บุคคลจะมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายธรรมดาเมื่อ

(ก) โดยเจตนา โดยรู้ หรือประมาทโดยรู้ตัว พยายามที่จะเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย หรือ

(ข) กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายด้วยอาวุธที่ทำอันตรายถึงตาย(deadly weapon) หรือ

(ค) ใช้กำลังกายพยายามข่มขู่ให้ผู้อื่นเกิดความกลัวอย่างยิ่งว่าจะได้รับอันตรายแก่กายสาหัส

ความผิดฐานทำร้ายร่างกายธรรมดา เป็นความผิดอาญาระดับที่เบากว่าความผิดร้ายแรง(misdemeanor) เว้นแต่เป็นการเข้าต่อสู้ หรือเข้าวิวาทกันเองถือเป็นความผิดเล็กน้อย (petty misdemeanor)

(2) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น(aggravated assault)

บุคคลจะต้องรับผิดฐานทำร้ายร่างกายทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้นเมื่อ

(ก) โดยเจตนา โดยรู้ หรือประมาทโดยรู้ตัว พยายามทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายสาหัส หรือเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายภายใต้สภาวะที่ล่อแหลมต่อชีวิต หรือ

(ข) โดยเจตนา หรือโดยรู้ พยายามเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย โดยใช้อาวุธที่ทำอันตรายถึงตาย(deadly weapon)

การทำร้ายร่างกายทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้นตามข้อ (ก) เป็นความผิดอาญาร้ายแรง ชั้นที่สอง ส่วนตามข้อ(ข) เป็นความผิดอาญาร้ายแรง ชั้นที่สาม²⁶

ในเรื่องของผลจากการกระทำ มีการแบ่งระดับอาการบาดเจ็บที่ได้รับเป็น 2 ระดับ คือ การเกิดบาดเจ็บต่อกาย(bodily injury) กับบาดเจ็บสาหัส(serious bodily injury) ส่วนเจตนาในการทำร้ายร่างกายนั้นมี 2 ระดับ คือ เจตนาทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายแก่กายตามมาตรา 211.1(1)(ก) และเจตนาทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส ตามมาตรา 211.1(2)(ก)

ประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย(California Penal Code) ได้บัญญัติความผิดต่อร่างกาย ไว้ดังนี้

มาตรา 240 นิยามความผิดฐาน assault

ความผิดฐาน assault คือ การพยายามกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และสามารถที่จะทำร้ายร่างกายผู้อื่นได้ในทันทีทันใด

²⁶The American Law Institute , Model Penal Code , 1985 , p.126.

มาตรา 241 ผู้ใดกระทำความผิด assault ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันดอลลาร์ หรือจำคุกในเรือนจำของเมืองไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 242 นิยามความผิดฐาน battery

ความผิดฐาน battery คือ เจตนาและกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือประทุษร้ายผู้อื่น

มาตรา 243 ความผิด battery

(ก) ผู้ใดกระทำความผิด battery ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันดอลลาร์ หรือจำคุกในเรือนจำของเมืองไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

(ข) .....

มาตรา 203 นิยามความผิดฐานทำร้ายร่างกายให้เสียโฉม(mayhem defined)

“บุคคลซึ่งโดยมิชอบด้วยกฎหมายและประสงค์ร้าย ทำให้ผู้อื่นเสียอวัยวะ หรือทำให้พิการ ทำให้เสียโฉม หรือทำให้ใช้การไม่ได้ หรือตัดหรือทำให้ลื่นพิการ หรือทำให้ดวงตาเสีย หรือตัดจมูก หู หรือริมฝีปาก ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายให้เสียโฉม”

มาตรา 205 การทำร้ายร่างกายให้เสียโฉมร้ายแรง(aggravated mayhem)

“บุคคลจะมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายเสียโฉมร้ายแรงเมื่อเขาหรือเธอโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ภายใต้พฤติการณ์ไม่สนใจใยดีรุนแรงอย่างชัดแจ้งต่อร่างกายจิตใจความเป็นปกติของผู้อื่น เจตนาทำให้พิการ หรือทำให้เสียโฉม หรือทำให้เสียแขนขา อวัยวะหรือส่วนของอวัยวะ ความมุ่งหมายของมาตรานี้ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพิสูจน์ถึงการมีเจตนาฆ่า การทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้เสียโฉมร้ายแรงเป็นความผิดร้ายแรง ต้องระวางโทษจำคุกในเรือนจำของรัฐตลอดชีวิต หรือมีอাজัทธ์บน”²⁷

California Penal Code แบ่งระดับและเจตนาทำร้ายร่างกายไว้ คือ การข่มขู่ว่าจะทำร้ายในทันทีทันใด (assault) การทำร้ายร่างกายได้รับอันตรายแก่กาย(battery) และการทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายร้ายแรง(mayhem)

ในทางวิชาการ กฎหมายอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งระดับความผิด assault และ battery โดยอธิบายไว้ ดังนี้

1. ความผิด assault และ battery คือ สองประเภทความผิดอาญาที่แยกจากกัน ตามกฎหมายคอมมอน ลอร์ ประเภทเบากว่าความผิดร้ายแรง (misdemeanors) พบความผิดนี้ในประมวลกฎหมายอาญาของ Anglo - American ในปัจจุบัน การกระทำความผิดสองฐานแตกต่างกัน ความผิด battery ต้องมีการสัมผัสร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่ง(บาดเจ็บต่อร่าง

²⁷ California Peace Officers Association , California Penal Code (California : Law Tech Publishing Co.Ltd, 1997) , pp.24 - 25.

กาย หรือการสัมผัสที่ทำให้เกิดบาดแผล) ความผิด assault คือการกระทำผิดปราศจากการสัมผัส ในการพิพากษาคดีความผิดฐานทำร้ายร่างกายทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น(aggravated assaults และ battery) ลงโทษเช่นเดียวกันความผิดร้ายแรง

ในปัจจุบันความผิดทั้งสองฐานเป็นความผิดอาญาในกฎหมายอาญาในทุกศาลของสหรัฐอเมริกา ความผิด assault และ battery ธรรมดา ถูกลงโทษภายใต้ประมวลกฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกา ในอัตราโทษเดียวกับความผิดประเภทที่เบากว่าความผิดร้ายแรงทั่วไป แม้ว่าในหลายรัฐไม่ได้บัญญัติคำนิยามการกระทำผิดเหล่านี้ไว้ในกฎหมาย ละทิ้งสาระสำคัญในบทบัญญัติโดยอ้างอิงกฎหมายคอมมอน ลอร์

คำว่า assault บางครั้งใช้ไม่เคร่งครัดรวมกับคำว่า battery และทั้งคำว่า assault และ battery ซึ่งหมายถึง battery จะถูกต้องมากกว่าหากแบ่งแยกความผิดทั้งสองประเภทบนพื้นฐานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันหรือที่ไม่คงอยู่ของการทำร้ายร่างกายได้รับบาดเจ็บ หรือการสัมผัสร่างกายทำให้เกิดบาดเจ็บ ความผิด battery ต้องมีการบาดเจ็บหรือการสัมผัส ส่วนความผิด assault ไม่ต้องการการสัมผัสร่างกาย ความผิด battery เหมือนกับคดีฆาตกรรมหรือการทำให้ตาย การประสกร์ร้าย และการลอบวางเพลิง เป็นนิยามความผิดอาญาที่ทำให้เกิดผลอันตรายเฉพาะ (การทำให้บาดเจ็บ หรือการสัมผัสทำให้บาดเจ็บ) ความผิด assault ที่เห็นได้อาจอยู่ในศาลมากที่สุดของการกระทำผิดในการพยายามกระทำความผิด battery หรือเจตนาทำให้ตกใจกลัว ซึ่งไม่ต้องการผลอันตรายต่อร่างกาย แต่ภายหลังต้องการผลไม่ใช่การสัมผัสทางร่างกายเหมือนกับความผิด battery แต่เป็นความกลัวในจิตใจของผู้เสียหายมากกว่า

กฎหมายคอมมอน ลอร์ สร้างฐานความผิด assault และ battery เป็นประเภทที่เบา กว่าความผิดร้ายแรง ในปัจจุบันรัฐสภาทุกแห่งจะรวมการกระทำผิดรุนแรงมากกว่าของการทำร้ายร่างกายทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น และความผิดฐานทำร้ายร่างกาย(battery) เช่น กระทำความผิด assault หรือ battery ด้วยเจตนาฆ่า ปล้น ข่มขืน กระทำความผิด assault หรือ battery ด้วยอาวุธอันตราย แต่ความจริงที่ว่ากฎหมายคอมมอน ลอร์ ยังรับรองการคงอยู่ของการทำร้ายร่างกายที่ทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น เช่น การทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส(ซึ่งไม่ใช่เพียงการบาดเจ็บของร่างกายเท่านั้น แต่รวมถึงการบาดเจ็บที่ถูกตัดเป็นชิ้นๆ) และข่มขืน(เกี่ยวข้องกับการสัมผัสทางร่างกายจำกัด หรืออวัยวะพิเศษ) และความผิดอาญาในกฎหมายคอมมอน ลอร์ เรื่องการปล้น(การพุดโดยมิชอบด้วยกฎหมายในทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยความรุนแรงว่าจะทำร้ายร่างกาย(battery หรือ assault) จะเป็นความผิด assault หรือbattery แบบร้ายแรงยิ่งขึ้น

1) ความผิด battery

คำจำกัดความอย่างสั้นของความผิด battery เป็นการใช้กำลังต่อบุคคลอื่นโดยมิชอบ ด้วยกฎหมาย อาจแยก 3 องค์ประกอบพื้นฐานคือ (1) เป็นผู้กระทำ(กระทำหรือละเว้น) (2) สภาพจิตใจด้วยเจตนาที่จะฆ่า หรือทำให้บาดเจ็บ หรือกระทำผิดโดยประมาทในทางอาญา หรือกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และ (3) เกิดผลอันตรายต่อผู้เสียหาย ซึ่งทำให้ร่างกาย ได้รับบาดเจ็บหรือการสัมผัสทำให้เกิดบาดเจ็บ

ผลอันตราย บาดเจ็บต่อร่างกาย และการสัมผัสทำให้เกิดบาดเจ็บ

ดังกล่าวมาข้างต้นว่าความผิด battery คือการกระทำผิด มีคำนิยามคล้ายฆาตกรรม หรือทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย(manslaughter) ไม่เฉพาะการกระทำแต่รวมถึงผลของการกระทำนั้นด้วย ผลที่กำหนดสำหรับ battery จะเป็นบาดเจ็บเป็นอันตรายแก่กาย(bodily injury) ซึ่งจะรวมสิ่งสำคัญที่ปรากฏชัดแจ้ง เช่น บาดแผลจากลูกกระสุนปืน หรือมีด แขน ขา หัก หรือแผลถลอก จากการใช้ไม้ ก้อนหิน เท้า หรือกำปั้นทำร้าย การทำร้ายทำให้เจ็บปวดชั่วคราวก็เป็นการเพียงพอ แม้ว่าภายหลังจะไม่มีบาดแผลหรือเป็นแผลถลอก หรือความเจ็บ แสดงให้เห็นอีก แต่รวมถึงการบาดเจ็บของร่างกายที่ปรากฏเห็นชัดเจนมากกว่านี้ นี้ การสัมผัสโดยมิชอบด้วยกฎหมาย(เช่น ผู้ชายใช้มือสัมผัสร่างกายของเด็กหญิง หรือจูบผู้หญิง โดยที่หญิงไม่ยินยอม หรือถ่มน้ำลายใส่ใบหน้า) เป็นการทำร้าย ยกเว้นในบางศาล

การกระทำผิดกฎหมาย(The wrongful conduct)

ในการใช้กำลังไม่ต้องใช้ต่อร่างกายของผู้เสียหายโดยตรง เหมือนกรณีตามปกติในการยิงไปยังผู้อื่น หรือทำร้ายด้วยมีด กระบอง หรือกำปั้น อาจไม่ใช้ต่อผู้เสียหายโดยตรง เช่น ใช้แส้เขียนม้าที่ผู้เสียหายขี่อยู่ ทำให้ม้าวิ่งเตลิดและสะบัดผู้ขี่ หรือบังคับผู้อื่นโดยมิชอบ ด้วยกฎหมายให้กระทำต่อผู้เสียหาย เหมือนกันกับกรณีการกระทำผิด battery โดยใช้ยาพิษ หรือใช้เชื้อโรค

สาเหตุและผลของการกระทำผิด(cause - and - result) การกระทำผิด battery ถ้า องค์ประกอบอื่นของการกระทำผิดเป็นการสร้างสถานการณ์เพื่อให้ผู้เสียหายทำใหตนเองได้รับบาดเจ็บ เช่น บอกชายตาบอดเดินตรงไปว่าข้างหน้าไม่มีอะไร โดยเจตนาหรือประมาท โดยรู้ตัวทำให้เขาตกลงไปหรือได้รับบาดเจ็บ หรือการละเว้นที่จะกระทำตามหน้าที่ที่ต้องทำ เช่น เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลลืมเตือนผู้ป่วยซึ่งตาบอดและมีความคิดจะเปิดหน้าต่าง ด้วยเหตุนั้นเป็นการเจตนา หรือประมาทโดยรู้ตัวทำให้เขาตกลงไปยังพื้น และนี่คือข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุและผลของการกระทำผิด อาจกระทำผิด battery แม้มีเป้าหมายที่จะทำร้ายคือ ก. แต่ดี ข. ซึ่งเป็นการผิดคน

องค์ประกอบทางจิตใจ เจตนา ประมาท การกระทำผิดกฎหมาย

มีสามทางที่ชัดเจนในการกระทำผิด battery สามารถแบ่งแยกออกจากกันแต่ละอย่างบนพื้นฐานองค์ประกอบทางจิตใจ ซึ่งจำเลยกระทำด้วยตนเอง

(ก) จำเลยกระทำ (หรือตัดสินใจกระทำ หรือ ละเว้นกระทำ) ด้วยเจตนาที่จะทำให้ได้รับบาดเจ็บ

(ข) กระทำผิดอาญาด้วยความประมาทแต่ไม่มีเจตนาทำให้บาดเจ็บ

(ค) การกระทำของจำเลย แม้สรุปว่าไม่ใช่การกระทำผิดอาญาโดยประมาท แต่ผิดกฎหมาย แต่ไม่มีเจตนาทำให้บาดเจ็บ

เมื่อกระทำภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บมีความผิด battery อย่างชัดเจนภายใต้เงื่อนไขแรก(ในศาลมากที่สุด) และเงื่อนไขที่สอง มีความผิดไม่ชัดเจนภายใต้เงื่อนไขที่สาม

(1) การทำร้ายร่างกายให้ได้รับบาดเจ็บโดยเจตนา ความผิด battery ประเภทที่มากที่สุด คือ เจตนาทำให้ได้รับบาดเจ็บ(หรือการสัมผัสทำให้บาดเจ็บ) กระทำหรือละเว้นการกระทำในสิ่งที่มีหน้าที่ต้องกระทำ โดยเจตนาทำให้บาดเจ็บ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้บาดเจ็บ ตามกฎหมาย มีความผิด battery แต่เจตนาทำให้บาดเจ็บและการสัมผัสจะไม่ใช่ความผิดbattery ทั้งหมด เช่น การดึงเส้นผมของคนซึ่งกำลังจมน้ำขึ้น หรือผู้ชายใช้แขนกันผู้หญิงวัยรุ่นเพื่อป้องกันไม่ให้ไปสู่อันตราย

(2) การทำร้ายร่างกายโดยประมาททางอาญา ความผิด battery อาจเป็นการกระทำผิดที่กล่าวว่าเป็นการกระทำโดยประมาททางอาญาที่พบในศาลมากที่สุดในปัจจุบัน เป็นการทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บและเป็นความผิดตามกฎหมายบัญญัติ คดีจำนวนมากยึดถือตามที่กฎหมายบัญญัติโดยทั่วไป มีผลกระทบต่อความผิด battery จะต้องมีเจตนาทำให้ได้รับบาดเจ็บอย่างหนึ่ง แต่การกระทำผิดอาญาโดยประมาทเอาไปใส่ในเจตนา ดังนั้นปัจจุบันหลักของความผิด battery อยู่บนพื้นฐานการกระทำผิดอาญาโดยประมาทกำหนดโดยศาลมากที่สุด

มีคำถามเกี่ยวกับการกระทำผิดอาญาโดยประมาทที่เกี่ยวกับความผิดอาญา battery หมายถึงบางสิ่งๆมากกว่าประมาทธรรมดา ซึ่งยังคงอยู่เมื่อการกระทำของคนหนึ่งสร้างความเสี่ยงต่อผู้อื่นอย่างไม่มีเหตุผล การกระทำของจำเลยต้องเกี่ยวข้องไม่เพียงความเสี่ยงที่ไม่มีเหตุผลต่อการบาดเจ็บของร่างกายผู้อื่น ต้องเป็นความเสี่ยงอย่างมาก(high degree) หลายๆคดีไม่เคยทำให้ชัดเจน ในการเพิ่มเติมบทบัญญัติของการสร้างความเสี่ยง จำเลยต้องสำนึกถึงผลของความเสี่ยงนั้น จึงจะเป็นความผิดอาญา battery

(3) ความผิด battery ที่กฎหมายบัญญัติว่าผิด

กฎหมายไม่ค่อยชัดเจนในกรณีความผิด battery ที่ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บซึ่งเป็นผลของการกระทำผิดตามที่กฎหมายบัญญัติว่าผิด เช่น ไม่มีเจตนาทำให้บาดเจ็บ และการ

กระทำไม่เป็นการกระทำผิดอาญาโดยประมาท บางคดียึดถือเช่นนั้น ถ้าการกระทำผิดของจำเลยเป็นความผิดความชั่วในตัวเอง(mala in se) ผลการบาดเจ็บด้วยเหตุนั้นมีความจำเป็นสำหรับความผิด battery ด้วยเหตุที่ถ้าเป็นเพียงความผิดที่กฎหมายห้าม(malum prohibita) จำเลยจะมีความผิดต้องมีเจตนาที่จะทำให้เกิดบาดเจ็บหรือกระทำผิดอาญาโดยประมาท บางคดียึดถือว่า จำเลยมีความผิด battery ในกรณีที่มีการบาดเจ็บของร่างกายเป็นผลจากการกระทำผิดกฎหมาย โดยปราศจากการพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างความผิดอาญาที่กฎหมายห้าม และความผิดอาญาที่เป็นความชั่วในตัวเอง ในทางตรงข้ามกรณีอื่น ๆ ปราศจากการพิจารณาความแตกต่างสิ่งๆที่เหมือนกัน ซึ่งไม่รับผิดสำหรับการบาดเจ็บที่เป็นผลจากการกระทำผิดกฎหมาย โดยปราศจากเจตนาที่จะทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือกระทำผิดอาญาโดยประมาท

aggravated battery

ทุกศาลมีบทบัญญัติถ้อยคำหลายประเภท กำหนดการทำร้ายร่างกายให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น และลงโทษเป็นความผิดร้ายแรง เช่น ทำร้าย(assault) ด้วยเจตนาที่จะฆาตกรรม หรือจะฆ่า หรือทำให้เกิดบาดเจ็บอย่างรุนแรง หรือเพื่อข่มขืน ปล้น หรือทำให้เกิดอันตรายสาหัส ทำร้ายด้วยอาวุธอันตราย และทำร้ายทำให้เกิดอันตรายร้ายแรง

ความผิด assault ด้วยเจตนาที่จะฆาตกรรม หรือจะฆ่า หรือทำให้เกิดอันตรายร้ายแรง ผู้กระทำต้องมีเจตนาอย่างแท้จริงที่จะทำให้เกิดผลเฉพาะตามกฎหมายบัญญัติ การกระทำโดยประมาทไม่มีความผิด หลักการที่คล้ายกัน assault ด้วยเจตนาทำให้เสียแขนขา พิการ ต้องการเจตนาเฉพาะที่จะทำให้เกิดเสียโฉม หรือตัดออกที่เป็นความผิดนี้ การประมาทโดยรู้ตัว หรือผิดตามที่กฎหมายห้ามทำให้เกิดบาดเจ็บไม่มีความผิด

การกระทำผิด assault ด้วยอาวุธที่ทำให้ถึงตาย(อันตราย)นั้น คำว่าอาวุธไม่จำกัดเฉพาะสิ่งที่มีมนุษย์ทำขึ้นโดยเจตนาที่จะใช้ฆ่า เช่น ปืน หรือมีด แต่รวมถึงวัตถุหลากหลายชนิด เช่น ก้อนหิน สามแฉก เครื่องยนต์และอาวุธใด ๆ ซึ่งอันตรายเพื่อใช้ทำให้ตายหรือได้รับอันตรายสาหัส

อาวุธปืนบรรจุลูกเป็นอาวุธอันตราย แต่ถ้าไม่บรรจุลูกไม่ใช้อย่างกระบอก ไม่ต้องพิจารณาว่าเป็นอาวุธอันตราย สำหรับวัตถุประสงค์ในความผิด aggravated battery

2) assault

มีความแตกต่างสองประการของความผิด assault (1) พยายามทำร้ายร่างกาย (attempted - battery) พิจารณาในศาลมากที่สุด และ (2) เจตนาข่มขู่ให้เข้าใจว่าจะทำร้ายร่างกาย(The intentional creation-of-apprehension-of-battery) เป็นประเภทของ assault ส่วนมากในศาลแต่ส่วนน้อยไม่ยอมรับ

(1) ประเภทพยายามทำร้ายร่างกาย(attempted - battery type) ในบางศาล การพยายามทำร้ายร่างกายซึ่งกระทำไม่สำเร็จเป็นความผิด assault แต่นอกจากการพยายามแล้ว จะต้องมีความสามารถที่จะทำร้ายผู้เสียหายในทันทีทันใดด้วย

(2) ประเภทเจตนาข่มขู่ทำให้เกิดกลัว ศาลรับรองเป็นความผิด assault จำเลยต้อง (ก) ใช้วิธีการข่มขู่ (ข) ด้วยเจตนาที่จะทำให้บาดเจ็บหรือตกใจกลัว และ (ค) ผลจากการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้เสียหายมีเหตุผลเพียงพอที่เข้าใจว่าจะเกิดอันตรายต่อผู้เสียหายในทันทีทันใด

การกระทำผิด assault ถูกบัญญัติโดยกฎหมายในบางรัฐ เป็นการพยายามที่มีขอบด้วยกฎหมาย คู่กับความสามารถที่จะทำในทันทีที่จะทำความผิด battery บางกรณีเป็นความพยายามหรือข้อเสนอที่จะทำความผิด battery บางกรณีเป็นการพยายามทำความผิด battery หรือเจตนาที่จะให้เข้าใจอย่างมีเหตุผลว่าจะทำความผิด battery และที่อื่นเพียงความเข้าใจที่มีเหตุผลที่จะทำความผิด battery แต่ในรัฐจำนวนมากไม่ได้บัญญัติตามนี้ทั้งหมด

ความผิด assault โดยการพยายามทำร้าย(assault as attempted battery)

ศาลรับรองการพยายามทำความผิด battery (attempted battery) เป็นความผิด assault การพยายามทำความผิดต้องการเจตนาเฉพาะสำหรับความผิดนั้น ดังนั้นความผิด assault โดยพยายามทำร้ายต้องประกอบด้วยเจตนาที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่กายของผู้เสียหาย การพยายามทำความผิด battery ด้วยเจตนาเพียงทำให้เกิดใจกลัวพร้อมการกระทำที่ก่อให้เกิดความกลัว เช่น เล็งปืนที่ไม่บรรจุกระสุนไปยังผู้เสียหายจะไม่เป็นความผิด จะต้องเจตนาที่จะทำให้เกิดบาดเจ็บ ในการการพยายามทำความผิด battery โดยเป็นการประมาทโดยรู้ตัว หรือประมาทซึ่งอาจนำไปสู่การทำให้เกิดบาดเจ็บขึ้นได้ เช่น ก. ขับรถยนต์ประมาทโดยรู้ตัวแต่ชน ข. ไม่ถูก (พลาด) ไม่เป็นความผิด assault

การพยายามทำความผิดอาญาใดๆ ต้องเป็นการพยายามพอสมควรที่จะทำให้เกิดความผิด และด้วยเหตุนี้การทำความผิด assault ที่เป็นแบบการพยายาม battery คือ การทำความผิดที่จำเลยเพียงแต่กระทำใกล้เป็นความผิด battery

ในบางรัฐของสหรัฐอเมริกาโดยบทบัญญัติของกฎหมาย หรือ จากคำพิพากษาของศาล มีองค์ประกอบเพิ่มเติมของความผิด assault(นอกจากองค์ประกอบของการพยายามทำความผิด battery) ว่าผู้กระทำผิดมีความสามารถที่จะทำความผิด battery ได้ในปัจจุบัน ภายใต้คำนิยามของความผิด assault มีองค์ประกอบเพิ่มเติมของการพยายาม กระทำความผิด battery ไม่เป็นความผิด assault ทุกครั้ง ภายใต้หลักทั่วไปการพยายามอย่างหนึ่งอย่างใด อาจมีความผิดในการพยายามทำความผิด แม้ว่าเป็นไปได้สำหรับความต้องการความสามารถในปัจจุบันและความผิดนั้นจะเกิดผลขึ้นจากการกระทำ กรณีนี้จะไม่มีข้อสงสัยว่าการพยายามทำร้าย(battery) ของ ก. โดยเจตนาที่จะทำร้าย(ไม่ต้องการให้เกิดความกลัว) ต่อ ข.

จ้องปืนไปยัง ข. และเหนี่ยวไก แม้ว่า ก. ไม่รู้ว่าปืนไม่ได้บรรจุกระสุนหรือบอกพร่องไม่สามารถใช้ยิงได้ การกระทำของ ก. ที่เหนี่ยวไกปืนไม่สามารถทำให้เกิดความผิด battery ได้ แต่ตามข้อเท็จจริงนี้ดังกล่าวขาดความสามารถที่จะกระทำความผิด battery สำเร็จในปัจจุบัน

ความผิด assault ประเภทที่เป็นการพยายามกระทำความผิด battery อาจเป็นความผิด แม้ว่าผู้เสียหายไม่กลัวอันตราย เช่น ขวางกั้นหินแต่ไม่ถูก ข. ซึ่งหลบหรือยิงไปยัง ข. ทางได้ แต่ ข. หันหน้าไปทางทิศเหนือ

ในบางรัฐกรณีข้อต่อสู้ของจำเลยต่อความผิด assault ว่า อาวุธปืนไม่บรรจุกระสุน เพราะสิ่งนี้ชี้ว่าจำเลยเจตนาเพียงทำให้กลัว หรือเพราะแม้ว่าจำเลยเจตนาจะยิงก็แสดงให้เห็นว่าไม่สามารถยิงได้ในปัจจุบัน มีคำถามเกี่ยวกับพยานหลักฐานด้านการพิสูจน์ว่าบรรจุกระสุนหรือไม่ มีความเห็นแตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่ดูเหมือนว่าน้ำหนักอยู่ที่อำนาจของลูกขุนที่จะลงความเห็น จากการกระทำของจำเลยในเป้าหมายของปืน และการข่มขู่ที่จะยิงจนถึงความจริงแล้วปืนบรรจุกระสุน

การพยายามกระทำความผิด battery อาจจะเกี่ยวข้องกับจำนวนของอาวุธที่เกี่ยวข้อง ปืน รวมถึงอาวุธที่เป็นเล่ห์เหลี่ยม เช่น คำพูด ก. บอก ข. ซึ่งเป็นคนตาบอดไปสู่ที่อันตรายว่าอยู่ปลอดภัยและ ข. เกือบตกลงไปและอยู่ที่ริมขอบ

ความผิด assault ด้วยเจตนาทำให้กลัว

ศาลส่วนใหญ่ขยายขอบเขตการกระทำความผิด assault รวมไปถึงการเพิ่มเติมการพยายามกระทำความผิด battery ว่าเป็นชนิดของของการกระทำความผิด assault แนวความคิดเรื่องการทำร้ายบุคคล ซึ่งก็คือ การกระทำความผิดเมื่อบุคคลหนึ่งเจตนาที่จะทำให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างมีเหตุผลของการทำร้ายร่างกายในทันทีทันใด(แม้ว่าไม่ได้ทำให้เกิดอันตราย) กระทำการบางอย่างซึ่งทำให้เข้าใจ บางครั้งกำหนดว่าประเภทของ assault คือ การกระทำความผิดด้วยการกระทำ (หรือด้วยการกระทำที่ผิดกฎหมาย) ซึ่งมีเหตุผลทำให้ผู้อื่นกลัวว่า จะเกิดอันตรายต่อร่างกายในทันทีทันใด

อย่างไรก็ตามการกำหนดไม่ถูกต้องที่เดียวสำหรับกรณีที่ไม่สามารถกระทำความผิดอาญา assault โดยประมาท หรือประมาทโดยรู้ตัวหรือกระทำมิชอบด้วยกฎหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง(ด้วยปืนหรือรถ) เช่น ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่ากำลังถูกทำร้าย ต้องมีเจตนาแท้จริงที่จะทำให้เข้าใจ อย่างน้อยมีเจตนาชั่วร้ายที่จะทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บ ไม่เป็นการเพียงพอที่เจตนาทำให้ผู้อื่นกลัวแต่ไม่บรรลุผล ถ้าผู้อื่นไม่สังเกตการข่มขู่ทำร้าย(battery) ไม่บรรลุผลตามความตั้งใจของผู้ข่มขู่ ไม่อาจถือว่ามี ความผิด assault ดังนั้น ความผิดอาญา assault ประเภทเจตนาทำให้กลัวซึ่งบรรลุผลคล้ายกับการฆาตกรรม ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย การทำร้าย และการวางเพลิง ต้องการผลร้ายเฉพาะ ในกรณีนี้ต้องการการเข้าใจทางจิตใจ

aggravated assault

การลงโทษตามกฎหมายความผิดนี้ของศาลจะมากกว่า assault ธรรมดา assault ที่ร้ายแรงยิ่งขึ้น เช่น assault ด้วยเจตนาที่จะฆาตกรรม(หรือเพื่อฆ่า หรือปล้น หรือข่มขืน) และ assault ด้วยอาวุธอันตราย(หรือถึงตาย) มีความชัดเจนว่าผู้ซึ่งบรรจหรือไม่บรรจกระสุนปืน เจตนาเพียงทำให้ผู้เสียหายตกใจกลัวโดยไม่มีเจตนาฆาตกรรมหรือเจตนาฆ่า ซึ่งเห็นได้ในศาลจำนวนมากที่สุดมีความผิด assault ธรรมดา ถ้าทำให้ผู้อื่นตกใจกลัวสำเร็จ ผู้ซึ่งเล็งอาวุธปืนที่ไม่บรรจกระสุนไปยังผู้อื่นด้วยเจตนาที่จะทำให้ตกใจกลัวมีความผิด assault ถ้าทำให้เข้าใจสำเร็จ แต่ไม่ใช่เป็น assault ที่ร้ายแรงยิ่งขึ้นด้วยอาวุธร้ายแรงด้วยอาวุธปืนไม่บรรจกระสุนในขณะนั้น²⁸

ศาลส่วนใหญ่ยืนยันว่าความผิด assault ที่ทำให้ร้ายแรงขึ้น(aggravated types of assault) แยกจากการทำร้ายร่างกายธรรมดาโดยกฎหมาย บางบทบัญญัติทำให้ง่ายเข้าโดยอ้างถึง assault ที่ทำให้ร้ายแรงขึ้น เหมือนกับความผิดอุกฉกรรจ์ สภาพการณ์อื่นในเรื่อง assault หรือ assault และ battery กลายเป็นสิ่งที่ร้ายแรงยิ่งขึ้น

ในบางศาล assault ที่ทำให้ร้ายแรงขึ้น เช่น assault ด้วยเจตนาที่จะฆาตกรรม assault ด้วยเจตนาที่จะกระทำผิดข่มขืน หรือ assault ด้วยเจตนาที่จะกระทำผิดปล้นทรัพย์ ถูกนิยามแยกเป็นความผิดเฉพาะ ในบางศาลความผิดอาญา assault ถูกแยกเป็นระดับหนึ่งประเภทที่รวมไว้เป็น assault ที่ทำให้ร้ายแรงขึ้น บางบทบัญญัติกำหนดว่า ผู้ใดเจตนาทำให้เกิดอันตรายแก่กายอย่างรุนแรงต่อบุคคลอื่น มีความผิดทำร้ายทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น(aggravated battery) คำนิยามอื่น คือ assault และ battery และ aggravated assault และ battery เป็นความผิดที่แยกจากกัน ในบางศาลความแตกต่างเกิดจากระหว่างคำว่า ชั่วร้าย หรือร้ายแรง (atrocious) และ คำว่า การทำร้ายธรรมดา(assault และ battery)

องค์ประกอบที่อาจมีผลต่อการกระทำผิดความผิด assault และ aggravated assault คือ (1) เจตนาเฉพาะของผู้กระทำผิด ตัวอย่างเช่น assault ด้วยเจตนาที่จะกระทำผิดฆาตกรรมข่มขืน หรือปล้นทรัพย์ หรือ assault ด้วยเจตนาที่จะทำให้เกิดบาดเจ็บต่อร่างกายอย่างรุนแรง หรือ assault ด้วยเจตนาที่จะกระทำผิดอุกฉกรรจ์ (2) วิธีการของผู้กระทำผิด assault ด้วยอาวุธอันตราย หรือทำให้ถึงตาย (deadly weapon) (3) ประเภทของการบาดเจ็บจากการถูกทำร้าย (4) ความจริงที่ว่าธรรมชาติของ assault น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้เสียหาย (5) เพศและอายุของผู้เสียหาย (6) ธรรมชาติเรื่องเพศของการทำร้าย

²⁸Lafave, Wayne R. and Scott, , Austin W., Handbook on Criminal Law (Monesota : West Publihing Company , 1972) , 1972), pp.602 - 614.

หรือ (7) วิธีการเฉพาะกรณี หรือภายใต้สภาพการณ์เฉพาะนั้น ๆ เป็นความผิด assault เรื่องเพศ

การประมาทไม่ทำให้เป็นความผิด aggravated assault แต่การกระทำที่ไม่เพียงประมาท แต่เป็นการประมาทโดยรู้ตัว หรือ ความพิเรนทร์ (wanton) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่สนใจป้องกันความปลอดภัยของผู้อื่น อาจผิด aggravated assault แม้ว่าไม่มีเจตนาทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บ

เกี่ยวกับความผิด aggravated assault หรือ assault และ battery คือ ความผิดจะขึ้นอยู่กับอันตรายร้ายแรงที่เกิดจากการถูกทำร้าย อันตรายต่อร่างกายร้ายแรงหรือไม่จะถูกตัดสินโดยลูกขุน

ความผิดอาญาร้ายแรงและประเภทที่เบากว่าความผิดอาญาร้ายแรง(felony และ misdemeanor)

ความผิดอาญาประเภทร้ายแรงยิ่งขึ้นของความผิด assault ปกติลงโทษเช่นเดียวกับความผิดร้ายแรง แต่บางบทบัญญัติแบ่งแยกความผิดการทำร้ายทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้นและธรรมดา (aggravated และ simple assault) แต่ไม่ประกาศว่าประเภทหนึ่ง คือ felony และอีกประเภทหนึ่งคือ misdemeanor แต่ทำให้ง่ายเข้าโดยการแบ่งแยกตามบทบัญญัติการลงโทษ ในบางศาล aggravated assault หรือ aggravated assault และ battery ถูกปฏิบัติเหมือนกับ misdemeanor แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการลงโทษมากกว่าการทำร้ายธรรมดา(simple assault) ในบางศาลถือว่าเป็น high misdemeanor แยกจากบทบัญญัติของ assault ของ misdemeanor ธรรมดา

ระดับความผิดอาญา assault (degrees of assault)

ศาลส่วนมาก มีแนวความคิดแบ่งแยกประเภทความร้ายแรงยิ่งขึ้น(aggravated) ของ assault จาก assault ธรรมดา ด้วยการแบ่งแยกการกระทำผิด assault เป็นหลายระดับ (ความหนักเบา) รวมถึง ประเภทความร้ายแรงของ assault ไว้ด้วย

ในบางศาลยึดถือว่า แม้ว่าไม่รวมอยู่ในคำนิยามบทบัญญัติของความผิด assault และ battery ความผิดแยกตามการใช้เป็น 3 ระดับ (1) assault และ battery ด้วยเจตนาที่จะฆ่าหรือ ฆาตกรรม (2) assault และ battery รุนแรงและร้ายแรงยิ่งขึ้นตามธรรมดา และ (3) assault และ battery ธรรมดา

ความผิด assault และ battery รุนแรงและร้ายแรงยิ่งขึ้นตามธรรมดา นิยามว่าเป็นการกระทำมิชอบด้วยกฎหมายทำให้เกิดบาดเจ็บร้ายแรงต่อผู้อื่น ประกอบกับสภาพการณ์ทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น เช่น การใช้อาวุธที่ทำให้ถึงตาย(deadly weapon) ทำให้อวัยวะได้รับบาดเจ็บอย่างร้ายแรงเจตนาเพื่อจะกระทำความผิดอาญาร้ายแรง(felony) ความไม่เหมือนกันที่สำคัญระหว่างเงื่อนไขขององค์ประกอบอายุ และร่างกาย ความแตกต่างในเรื่องเพศ ความ

เป็นอิสระที่หยาบโลน หรือล่วงเกินต่อผู้หญิง ด้วยวัตถุประสงค์ทำให้อับอายหรือเสื่อมเสีย ฝ่าฝืนอำนาจตามกฎหมาย หรือ สิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรงขึ้นอย่างอื่น

เจตนาเฉพาะของ **assault** ทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น (**specific intent as aggravating assault**)

เจตนาเฉพาะ ไม่ใช่สิ่งที่ต้องการทั่วไปสำหรับตั้งข้อกล่าวหาความผิดอาญา assault สิ่งที่น่าอนปรเภทของความผิด aggravated assault เช่น assault ด้วยเจตนาจะกระทำผิดฆาตกรรม assault ด้วยเจตนาจะกระทำผิดข่มขืน assault ด้วยเจตนาจะกระทำผิดปล้นทรัพย์ และ assault ด้วยเจตนาจะกระทำผิดร้ายแรง เจตนาเฉพาะมีความจำเป็นสำหรับความผิดอาญาตั้งแต่การนิยามเนื้อหาความผิดอาญาอย่างมาก คำนิยาม assault ในระดับ ที่ 2 การกระทำโดยจงใจ และผิดกฎหมาย ทำให้เกิดบาดแผล หรือทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายร้ายแรง และปฏิบัติต่อความผิด assault ประเภทนี้เช่นเดียวกับความผิดร้ายแรง (felony) เจตนาเฉพาะที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายสาหัส คือ องค์ประกอบของ assault ในระดับที่ 2 ตรงกันข้ามจำเลยอาจถูกตัดสินว่ามีความผิดร้ายแรง แม้ว่าไม่มีเจตนากระทำผิดร้ายแรงแต่เจตนาเฉพาะไม่จำเป็นโดยแน่นอนต่อความผิด assault ที่ร้ายแรงยิ่งขึ้น ตัวอย่าง เช่น assault ด้วยอาวุธร้ายแรง(dangerous weapon) หรือ assault ด้วยอาวุธที่ทำให้ถึงตาย(deadly weapon)

ในการบัญญัติกฎหมายกำหนดนิยามความผิด aggravated assault และระบุรายละเอียดเฉพาะเจตนาเฉพาะ ต้องการเจตนาทำให้พิการ เสียแขนขา(maim) ยังคงยึดถือว่าข้อหา คำฟ้องของเจตนาที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายร้ายแรง เป็นข้อกล่าวหาที่เพียงพอของเจตนาทำให้พิการ เสียแขนขา

ในการฟ้องความผิด aggravated assault เจตนาเฉพาะจำเป็นสำหรับการกล่าวหา การขาดการพิสูจน์เจตนาเฉพาะจำเลยต้องพ้นผิด การตัดสินไม่ใช่ข้อกล่าวหากระทำผิด aggravated assault ต้องกระทำผิดด้วยเจตนา จำเป็นสำหรับข้อกล่าวหาความผิดอาญาอยู่ภายในขอบเขตของลูกขุนที่พิจารณาคำฟ้องต่อจำเลย ธรรมชาติของอาวุธที่ใช้ วิธีการใช้ และสภาพที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดเหตุขึ้น นอกเหนือการกระทำที่กล่าวหาด้วยการฟ้อง

ความผิด assault หรือ assault และ battery กระทำผิดด้วยเจตนาที่จะทำให้ผู้อื่นเสียโฉมหรือเสียแขนขา รวมอยู่ในคำนิยามบทบัญญัติแยกความผิดอาญา mayhem ต่างหาก²⁹

²⁹ American Jurisprudence, Assault and Battery, Second edition, pp.45 - 52.

2. การทำร้ายร่างกายให้เสียโฉม(mayhem)

การทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายสาหัสในกฎหมายคอมมอน ลอร์ เป็นการทำให้บาดเจ็บซึ่งผู้เสียหายเสียความสามารถอย่างถาวรในการต่อสู้ อาจสำเร็จด้วยการทำให้อวัยวะบางส่วนหลุดออก(ตัดเป็นเสี่ยง) หรือทำให้พิการ อวัยวะบางส่วนเสียหายใช้การไม่ได้ รวมทั้งการเสียโฉมอย่างถาวรด้วย การตัดเป็นส่วน และพิการ(เสียหายใช้การไม่ได้) ไม่มีกฎหมายรวมไปถึงว่า อวัยวะมีความหมายในทางทหาร

องค์ประกอบทางด้านจิตใจ บางบทบัญญัติต้องการเจตนาเฉพาะทำให้เสียแขนขา หรือทำให้พิการอื่น ๆ เพียงเจตนาทำร้ายร่างกายให้ได้รับบาดเจ็บ ประมาทโดยรู้ตัว (recklessness) หรือประมาท(negligence) จะไม่เป็นความผิดนี้ การไม่มีเจตนาทำให้พิการในการกระทำที่ผิดกฎหมายเนื่องจากกฎหมายห้าม จะไม่เป็นความผิดนี้ แต่บางรัฐมีบทบัญญัติกำหนดประเภทการทำร้ายร่างกายเสียหายร้ายแรง

การทำร้ายร่างกายให้เสียโฉมในกฎหมายคอมมอน ลอร์ (Common Law mayhem)

Blackstone ได้ให้คำนิยามของคำว่า mayhem ในกฎหมายอาญาคอมมอน ลอร์ สมัยโบราณว่าหมายถึง การทำให้หมดความสามารถอย่างรุนแรงของอวัยวะ เช่น ทำให้ความสามารถในการต่อสู้ การป้องกันตนเองน้อยลง หรือเพื่อแกล้งผู้ที่เป็นปรปักษ์ เหตุผลเพื่อรักษาสติของกษัตริย์ต่อทหารผู้รับใช้ในบังคับบัญชา ในบัญญัติของ Blackstone ตัวอย่าง เช่น การตัดออก หรือทำให้เสียความสามารถอย่างถาวรของมือ หรือนิ้วมือ และทำให้เสียดวงตา หรือฟันหน้า การตอน แขนงแยกโดยการตัดใบหู หรือจมูก ซึ่งทำให้เสียโฉม แต่ไม่ได้ทำให้ผู้เสียหายเสียความสามารถในการต่อสู้ จะเป็นที่ยุติกว่าเป็นการเสียความสามารถอย่างถาวรของอวัยวะของร่างกายที่เหมาะสม และส่วนของอวัยวะ ดังนั้นกฎหมายคอมมอน ลอร์ การทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายสาหัสอย่างถาวรที่ทำให้หมดความสามารถเหมือนกับถูกตัดออก การลงโทษในระยะแรกบังคับการตัดสินว่าผู้กระทำผิด mayhem ทำให้เสียอวัยวะของร่างกายเหมือนกับที่เขาทำต่อผู้เสียหายถูกยกเลิกเป็นเวลานานก่อน Blackstone ประสบความสำเร็จในการลงโทษมากกว่าธรรมดาโดยการลงโทษจำคุก หรือทำให้ตาย (ในกรณี mayhem บางคดี) ในกฎหมายอังกฤษยุคเริ่มแรก(ปี ค.ศ.1403 ,1545,1670) mayhem กว้างขวางรวมถึงตัด หรือทำให้เสียความสามารถของลิ้น ตัดใบหู และตัดจมูก หรือริมฝีปาก

การทำร้ายร่างกายให้เสียโฉมในกฎหมายสหรัฐอเมริกา (American mayhem)

ความผิดฐานทำให้เสียโฉม หรือทำให้พิการ (mayhem หรือ maim) มีความหมายเหมือนกัน คือ การกระทำผิดเกือบเหมือนความผิดร้ายแรง ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีการศึกษาในทุกรัฐ มีการยกเลิกความหมายในทางทหาร ความผิด mayhem เป็นการกระทำมิชอบด้วยกฎหมายให้ร่างกายของผู้เสียหายบาดเจ็บเสียโฉม เช่น การตัดอวัยวะ

ออก และทำให้เสียความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนประกอบของร่างกายเช่น ดวงตา หู ลิ้น จมูก หรือริมฝีปาก ดังนั้น เหตุผลสมัยใหม่ของความผิดนี้อาจกล่าวได้ว่า เพื่อคุ้มครองความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ และความเป็นปกติที่ปรากฏบนใบหน้าและร่างกายของมนุษย์ และไม่ใช่การคุ้มครองอำนาจของพระมหากษัตริย์ต่อทหารในบังคับบัญชาเช่นในยุคเริ่มแรก

แนวโน้มของกฎหมายในระยะแรกที่ปรากฏออกมาในเร็ว ๆ นี้ มีความสมบูรณ์ในกฎหมายอาญาของรัฐแยก mayhem เป็นความผิดต่างหาก ให้ความสำคัญเหมือนการทำร้าย ให้ได้รับอันตรายร้ายแรงยิ่งขึ้น การทำร้ายซึ่งมีเจตนาทำให้เกิดอันตรายร้ายแรง(รวมถึงการตัดออก ทำให้เสียความสามารถ และการทำให้เสียโฉม) ลงโทษเช่นเดียวกับการกระทำผิดร้ายแรง

ลักษณะและประเภทของการบาดเจ็บ

ความผิด mayhem คล้ายการฆาตกรรม(murder) การทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย(manslaughter) และการทำร้ายร่างกาย(battery) เป็นความผิดที่มีสาเหตุและผลของการกระทำ(cause - and - result crime) และจะไม่ใช่ความผิด เว้นแต่จำเลยกระทำก่อให้เกิดเหตุความต้องการให้เกิดผลร้ายโดยการตัดออกเป็นชิ้น ทำให้เสียความสามารถ หรือเสียโฉม ทำให้เสีย หรือเสียความสามารถอย่างถาวรของแขน มือ นิ้วมือ ขา เท้า หรือนิ้วเท้า เป็นความผิด mayhem การเอาดวงตาออก หรือการทำลาย หรือทำให้เสียความสามารถของการมองเห็นอย่างร้ายแรงเป็นความผิดนี้ พันหน้า แต่ไม่ใช่ฆาตรกรไกรเป็นส่วนประกอบของร่างกายในคำนิยามการกระทำผิด mayhem การตอนเป็นการทำให้บาดเจ็บเพื่อทำ mayhem ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ปัจจุบัน mayhem ครอบคลุมถึงการตัดหรือการทำให้ขาดอวัยวะจำพวกหู จมูก หรือริมฝีปาก แต่การตัดลำคอด้วยมีด หรือหุบตีฆาตรกรไกรหักหรือใช้กระบองตีกะโหลกศีรษะแตก ไม่ใช่ความผิด mayhem

ขอบเขตของบทบัญญัติและการบาดเจ็บอย่างถาวรที่ต้องการ ยึดถือว่า ความผิด mayhem คือการตัดส่วนของหู หรือจมูก ผลสุดท้ายคือ การเสียโฉมอย่างถาวรตามธรรมชาติที่ดี หรือส่วนของนิ้วมือ เท้าที่เจ้าของถูกตัดส่วนสำคัญในการใช้อวัยวะ การทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายทำให้ดวงตาไม่สามารถใช้งานได้ แม้ว่าผู้เสียหายยังคงสามารถที่จะรู้จักแยกแยะไฟจากความมืด และสังเกตการเคลื่อนไหวในทันทีทันใดก่อนดวงตา สิ่งที่ต้องการสำหรับความผิด mayhem คือ การบาดเจ็บเสียความสามารถอย่างถาวร ดังนั้น การบาดเจ็บเสียความสามารถชั่วคราวของนิ้วมือ แขน ดวงตา หรืออวัยวะส่วนอื่นของร่างกายจะไม่ใช่ความผิดนี้

อาวุธที่ใช้ในการกระทำผิด mayhem ให้เกิดความสำเร็จมีหลากหลาย รวมถึง ปืน มีด ระเบิด มีดโกน และกระบอง อาวุธสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพคือ น้ำกรดสาดใบหน้าหรือร่างกายผู้เสียหาย

สภาพจิตใจ(state of mind)

องค์ประกอบทางจิตใจที่ต้องการสำหรับความผิด mayhem ไม่สามารถเป็นสภาพแท้จริง (1) แม้ว่าผู้ใดมีเจตนาเฉพาะที่จะทำให้เกิดบาดเจ็บเป็นแบบ mayhem (ปราศจากเหตุผล) และผู้ทำให้เกิดบาดเจ็บสำเร็จจริง ๆ มีความผิด เช่น ก. เจตนาใช้มีดตัดใบหูข้างซ้ายของ ข. ออก (2) อย่างไรก็ตามอีกคนหนึ่งอาจจะเจตนาทำให้เกิดบาดเจ็บแบบคล้าย ๆ mayhem และทำสำเร็จอีกอย่างหนึ่ง เช่น ก. ขวางขวานไปยังแขนขวาของ ข. ด้วยเจตนาที่จะตัดออก แต่พลาดไปตัดแขนซ้าย หรือขา หรือทำให้ดวงตาหลุดออก หรือ (3) คนหนึ่งเจตนาทำให้เกิดบาดเจ็บแต่ไม่มีเจตนาที่จะทำร้ายให้เกิดความผิดแบบ mayhem ดังนั้น ก. เจตนากระทำต่อ ข. แต่ถูกใบหูและและทำให้เสียใบหู มากไปกว่านั้นไกลกว่าแนวทวงความผิดถึงผิดน้อยกว่า อีกกรณีหนึ่งสภาพการณ์ของบุคคลซึ่ง (4) ประมาทโดยรู้ตัว หรือประมาท หรือ (5) ในการกระทำผิด(หรือพยายามกระทำผิด) ของความผิดที่กฎหมายห้ามทำให้ผู้อื่นทุกข์ทรมานจากการบาดเจ็บแบบ mayhem ที่ไม่เจตนา เช่น ก. ขับรถประมาทโดยรู้ตัวที่เหตุที่จะเกิด หรือด้วยการขับรถผิดข้างของถนนฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบ ขับรถไปชนกับรถของ ข. ทำให้ ข. บาดเจ็บพิการถูกตัดขา หรือทุกข์ทรมานจากการเสียความสามารถในการมองเห็น

คำตอบของสถานการณ์เหล่านี้ขึ้นอยู่กับ ขอบเขตของบทบัญญัติเรื่อง mayhem ถ้าบทบัญญัติลงโทษผู้ซึ่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือด้วยเจตนาร้าย ตัดเป็นเสี่ยง หรือทำให้เสียโฉม มีความผิดตามสถานการณ์ที่(3)ดังกล่าวมาแล้ว เขาเจตนาที่จะทำให้อื่นบาดเจ็บด้วยเหตุที่ไม่เจตนาทำให้บาดเจ็บแบบ mayhem ในอีกทางหนึ่งบทบัญญัติลงโทษผู้ซึ่งเจตนาทำให้อื่นเสียความสามารถ หรือเสียโฉม และทำให้เสียความสามารถ หรือเสียโฉมสำเร็จ หรือผู้ซึ่งมีความมุ่งหมาย และเจตนาร้ายทำให้อื่นเสียความสามารถ หรือเสียโฉม ไม่ใช่การกระทำผิดโดยบุคคลด้วยจิตใจที่ไม่แน่นอน บทบัญญัติควรกำหนดขอบเขตองค์ประกอบทางจิตใจเกี่ยวกับสถานการณ์ (2) ข้างต้น และเจตนาที่จะทำให้อื่นบาดเจ็บแม้ว่าไม่จำเป็นที่จะทำให้เกิดการบาดเจ็บพิการโดยเฉพาะ เช่น สภาพจิตใจตามสถานการณ์(4) และ (5) ข้างต้น เกี่ยวกับประมาทโดยรู้ตัว หรือการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายของจำเลย จึงมีความชัดเจนว่าความผิด mayhem ไม่ใช่การกระทำผิดภายใต้สภาพแวดล้อมในการขาดไปของบางถ้อยคำเฉพาะในบทบัญญัติของความผิด mayhem³⁰

กฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกา แบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกาย เป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ข่มขู่จะทำร้ายและทำร้ายร่างกาย(assault and battery) ระดับที่ 2 การทำร้ายที่ทำให้ร้ายแรงยิ่งขึ้น(aggravated assault and battery) และระดับที่ 3 การทำให้เสียโฉม

³⁰Lafave , Wayne R. and Scott , Austin W. , *Handbook on Criminal Law* , pp.614 - 617.

เสียอวัยวะสำคัญของร่างกาย(mayhem) และมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ก็ได้ออกกฎหมายการทำร้ายร่างกายทำให้เสียโฉม หรือการทำให้เสียโฉมที่ร้ายแรงบังคับใช้ภายในมลรัฐ

2.2.3 ประเทศโปแลนด์

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศโปแลนด์ บัญญัติความผิดต่อร่างกายไว้ดังนี้

มาตรา 155

(1) ผู้ใด

1) ทำให้ผู้อื่นเสียความสามารถในการเห็น ได้ยิน การพูด หรือความสามารถในการสืบพันธุ์ หรือ

2) ทำให้ผู้อื่นพิการอย่างร้ายแรง เจ็บป่วยร้ายแรงไม่สามารถรักษาให้หายได้ หรือเรื้อรัง การเจ็บป่วยที่ปกติอันตรายต่อชีวิต การเจ็บป่วยทางจิตใจที่ถาวร เจ็บป่วยถาวร หรือไม่สามารถทำงานในอาชีพตามปกติหรือเสียโฉมร้ายแรงถาวร หรือพิการ

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี

(2) ถ้าผู้กระทำผิดไม่มีเจตนาที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่กายสาหัส หรือทำให้สุขภาพเสียหายร้ายแรง

ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

มาตรา 156

(1) ผู้ใดกระทำให้เกิดบาดเจ็บแก่ร่างกายผู้อื่น หรือทำให้เสื่อมเสียสุขภาพโดยประการอื่นนอกเหนือจากที่มีบทบัญญัติในมาตรา 155 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี

(2) ถ้าการกระทำดังกล่าวใน(1) มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการทำหน้าที่ของอวัยวะร่างกายเกินกว่าเจ็ดวัน ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

(3) ถ้าผู้กระทำผิดไม่เจตนาที่จะทำให้ได้รับอันตรายแก่กาย หรือทำให้เสียหายต่อสุขภาพ

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี กักบริเวณหรือปรับ

(4) การฟ้องร้องสำหรับการกระทำใน(2) เช่นเดียวกับตาม(3) ถ้าการเสียหายต่อการทำหน้าที่อวัยวะของร่างกายไม่เกินเจ็ดวัน

เป็นการฟ้องเฉพาะตัว³¹

³¹โปรดดู The American Series Foreign of Penal Code , The Penal Code of The Polish People Republic (London : Sweet & Maxweel , 1966)

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศโปแลนด์ แบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกายผู้อื่นเอาไว้เป็น 3 ระดับคือ ระดับที่ 1 เจตนาระดับลหุโทษ ตามมาตรา 156(3) ระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 156(1) (2) ระดับที่ 3 เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายแก่กายร้ายแรง ตามมาตรา 155 วรรคแรก

2.2.4 ประเทศนอร์เวย์

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศนอร์เวย์ บัญญัติความผิดต่อร่างกายไว้ดังนี้
มาตรา 228 ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น หรือประทุษร้ายแก่ร่างกายของเขาโดยประการอื่นหรือสนับสนุนการกระทำความผิดดังกล่าว มีความผิดฐานทำร้ายร่างกาย(assault) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ

ถ้าการกระทำความผิดนั้น ก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือสุขภาพ หรือก่อให้เกิดความเจ็บปวดอย่างมาก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปี ถ้าเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ความตาย หรือได้รับบาดเจ็บสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี

มาตรา 229 ผู้ใดก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือสุขภาพของผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นอยู่ในสภาวะไร้ความสามารถ หมดความรู้สึกตัว หรือสภาวะอันใดอันคล้ายคลึงกัน หรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดดังกล่าว มีความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี ถ้าการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเจ็บป่วย หรือไม่สามารถประกอบกิจการงานได้เป็นระยะเวลาเกินกว่าสองสัปดาห์ หรือบาดเจ็บหรือพิการอย่างติดตัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกปี และถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินแปดปี³²

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายของประเทศนอร์เวย์ แบ่งระดับเจตนาเป็น 3 ระดับคือ ระดับที่ 1 เจตนาระดับลหุโทษ ตามมาตรา 228 ระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 229 และระดับที่ 3 เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส ตามมาตรา 229 นอกจากนี้ยังบัญญัติให้รับโทษหนักขึ้นผลของการกระทำตามมาตรา 228 วรรคสอง

2.2.5 ประเทศออสเตรเลีย

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศออสเตรเลีย บัญญัติความผิดต่อร่างกายที่เป็นการทำร้ายร่างกายสาหัส(felony mayhem) และการลงโทษ(punishment) ดังนี้

³²โปรดดู The American Series Foreign of Penal Code , Norwegian Penal Code (London : Sweet & Maxweel, 1966)

มาตรา 152 ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่าผู้อื่น แต่ด้วยเจตนาเกลียดชังอื่น ๆ กระทำต่อผู้อื่น ด้วยวิธีใด ๆ เป็นเหตุให้เสียหายต่อสุขภาพ หรือไม่สามารถประกอบกรณียกิจตามปกติได้ อย่างน้อยสี่สัปดาห์ หรือทำให้จิตใจวิกลจริต หรือร่างกายบาดเจ็บอย่างรุนแรงผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส

มาตรา 154 การลงโทษสำหรับความผิดร้ายแรงตามมาตรา 152 และ 153 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงหนึ่งปี อาจเพิ่มขึ้นถึงห้าปีในกรณีเหตุร้ายแรง

มาตรา 155 อย่างไรก็ตาม ถ้า

ก) การบาดเจ็บ ถ้าไม่ร้ายแรงด้วยตัวมันเอง ถูกกระทำด้วยเครื่องมือ และวิธีการซึ่งเกี่ยวเนื่องเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือกระทำวิธีอื่นซึ่งแสดงเจตนาทำให้เกิดผลภายหลังสาหัส ดังระบุไว้ตามมาตรา 152 ถ้าการกระทำไม่ใช่ระดับการพยายาม หรือ

ข) การบาดเจ็บเป็นผลเสียหายต่อสุขภาพ หรือไม่สามารถทำงานได้ตามปกติอย่างน้อยสามสัปดาห์

ค) การกระทำโดยเฉพาะความเจ็บปวดเกิดขึ้นอย่างรุนแรงสำหรับผู้บาดเจ็บ

ง) การทำร้ายกระทำโดยไตร่ตรองไว้ก่อน และกระทำร่วมกับผู้อื่น หรือด้วยวิธีกลโกง และผลเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา 152

จ) ผลเกิดขึ้นบาดเจ็บอย่างร้ายแรงเป็นอันตรายต่อชีวิต

ต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งปีถึงห้าปี

มาตรา 156 ถ้าร้ายแรง

ก) ผลทำให้สูญเสียหรือทำให้เสียความสามารถในการพูด การมองเห็น หรือได้ยิน อย่างถาวร หรือสูญเสียความสามารถของดวงตา แขน หรือมือ หรือทำให้เสียซึ่งเห็นเด่นชัด หรือพิการผิดรูปไป หรือ

ข) ผลทำให้พิการอย่างถาวร หรือเจ็บป่วยไม่สามารถรักษาหายได้ หรือจิตใจไม่สงบ ซึ่งไม่น่าจะกลับสภาพเดิมตามปกติได้

ค) ผลทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพ หรือดำเนินอาชีพได้อย่างถาวร

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี³³

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายของออสเตรเลียแบ่งระดับเจตนาทำร้ายร่างกายเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 155

³³โปรดดู The American Series Foreign of Penal Code , The Austrian Penal Act (London : Sweet & Maxweel , 1966)

ระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัส ตามมาตรา 152 และหากการกระทำตามเจตนาระดับที่ 1 เกิดผลร้ายแรงก็บัญญัติให้รับโทษหนักขึ้น ตามมาตรา 156

2.2.6 ประเทศมาเลเซีย

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศมาเลเซีย บัญญัติความผิดต่อร่างกายเกี่ยวกับเรื่องการบาดเจ็บไว้ดังนี้

มาตรา 319 ผู้ใดทำให้ร่างกายผู้อื่นเจ็บปวด เป็นโรค หรือทุพพลภาพ ผู้นั้นกระทำผิดฐานทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บ

มาตรา 320 ชนิดของการบาดเจ็บดังต่อไปนี้เรียกว่า สาหัส

- 1) เสียความสามารถในการสืบพันธุ์
- 2) เสียความสามารถในการมองเห็นของดวงตาข้างใดข้างหนึ่งอย่างถาวร
- 3) เสียความสามารถในการได้ยินของหูข้างใดข้างหนึ่งอย่างถาวร
- 4) เสียอวัยวะหรือส่วนของอวัยวะ
- 5) อวัยวะหรือส่วนของอวัยวะถูกทำลายหรือเสียความสามารถอย่างถาวร
- 6) ศีรษะหรือใบหน้าเสียโฉมอย่างถาวร
- 7) กระดูกแตกหรือเคลื่อน
- 8) บาดเจ็บทำให้ชีวิตอยู่ในอันตราย หรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนา ร่างกายเจ็บปวดอย่างรุนแรง หรือไม่สามารถทำงานตามปกติในช่วงระยะเวลาสี่สิบวัน

มาตรา 321 ผู้ใดโดยเจตนาที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ หรือเล็งเห็นว่าการกระทำจะทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ และกระทำทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ผู้นั้นกระทำผิดฐานเจตนาทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับบาดเจ็บ

มาตรา 322 ผู้ใดเจตนาทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ถ้าการบาดเจ็บซึ่งผู้กระทำผิดเจตนา หรือเล็งเห็นผลว่าน่าจะทำให้เกิดอันตรายสาหัส และหรือการบาดเจ็บซึ่งเขาทำนั้นเกิดอันตรายสาหัส ผู้นั้นกระทำผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัส

ในส่วนนี้มีคำอธิบายว่า บุคคลไม่กระทำผิดฐานเจตนาทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัส ยกเว้นเมื่อทำให้เกิดอันตรายสาหัส และเจตนาหรือโดยรู้ด้วยตนเองที่จะทำให้เกิดอันตรายสาหัส แต่ผู้นั้นกระทำผิดฐานทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัสโดยเจตนา ถ้าเจตนาหรือเล็งเห็นผลด้วยตนเองที่จะทำให้เกิดอันตรายสาหัสอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้นั้นทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัส

ตัวอย่างเช่น ก. เจตนา หรือรู้ด้วยตนเองที่จะทำให้ใบหน้าของ ฮ. เสียโฉมอย่างถาวร ชก ฮ. ซึ่งไม่ทำให้ใบหน้าเสียโฉม แต่ทำให้ ฮ. เจ็บป่วยด้วยอาการทุกขเวทนาเป็นเวลาสี่สิบวัน ก. เจตนาทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัส

มาตรา 323 ผู้ใด ยกเว้นตามมาตรา 334 ทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บโดยเจตนา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินห้าร้อยดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 324 ผู้ใด ยกเว้นตามมาตรา 334 ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บโดยเจตนาด้วยการใช้เครื่องมือสำหรับยิง แทง หรือฟัน หรืออาวุธอื่นใดซึ่งได้อย่างอาวุธในการกระทำผิด เช่น ทำให้ถึงแก่ความตาย หรือด้วยการใช้ไฟ หรือวัตถุที่ทำให้เกิดความร้อน หรือด้วยวิธีใช้สั้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ หรือเขียน หรือลงโทษทั้งสองอย่าง

มาตรา 325 ผู้ใด ยกเว้นตามมาตรา 335 ทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสโดยเจตนา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และอาจลงโทษปรับ

มาตรา 326 ผู้ใด ยกเว้นตามมาตรา 335 ทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสโดยเจตนา ด้วยวิธีใช้เครื่องมือสำหรับยิง แทง หรือฟัน หรืออาวุธอื่นใดซึ่งใช้กระทำผิดอย่างอาวุธ เช่น การทำให้ถึงแก่ความตาย หรือด้วยวิธีใช้ไฟหรือวัตถุที่ทำให้เกิดความร้อน หรือด้วยวิธีใช้ยาพิษ หรือวัตถุที่เป็นกรด หรือด้วยวิธีใช้วัตถุระเบิด หรือด้วยวิธีใช้วัตถุอื่นใดซึ่งเป็นเชื้อโรค ร้ายแรงเข้าสู่ร่างกายด้วยการอัด กลืนหรือรับเข้าไปในเลือดหรือด้วยวิธีใช้สั้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และอาจลงโทษปรับหรือเขียน

มาตรา 327 ผู้ใดทำร้ายผู้อื่นได้รับบาดเจ็บเพื่อวัตถุประสงค์ข่มขู่ผู้เสียหาย หรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้เสียหาย ทรัพย์สินหรือสิ่งที่มีค่า หรือบังคับผู้เสียหายหรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้เสียหายกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย หรือความสะดวกในการกระทำผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา 328 ผู้ใดเป็นผู้บริหาร หรือทำให้ผู้อื่นกระทำด้วยยาพิษ หรือทำให้มีน ทำหมีนเมาหรือยาที่ไม่ดี หรือสิ่งอื่น ด้วยเจตนาที่จะทำให้บาดเจ็บต่อผู้อื่น หรือด้วยเจตนาที่จะทำให้สะดวกในการกระทำผิดอื่น หรือโดยรู้ว่าจะด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดบาดเจ็บ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และอาจปรับ

มาตรา 329 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสโดยเจตนาเพื่อวัตถุประสงค์ข่มขู่ผู้เสียหาย หรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้เสียหาย ทรัพย์สินหรือสิ่งที่มีค่า หรือบังคับผู้เสียหายหรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้เสียหาย กระทำในสิ่งผิดกฎหมายหรือเพื่อความสะดวกในการกระทำผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และอาจปรับหรือเขียน

มาตรา 330 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บโดยเจตนา เพื่อวัตถุประสงค์ข่มขู่ผู้เสียหาย หรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้เสียหาย การรับสารภาพ หรือข้อมูลซึ่งนำไปสู่การสืบสวนการกระทำผิดหรือประพฤติดผิด หรือเพื่อวัตถุประสงค์บังคับผู้เสียหาย หรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้เสียหาย เพื่อทำให้สมบูรณ์หรือทำให้ทรัพย์สินหรือสิ่งที่มีค่าสมบูรณ์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและอาจปรับ

มาตรา 331 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสโดยเจตนา เพื่อข่มขู่ผู้เสียหาย หรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้เสียหาย การรับสารภาพ หรือข้อมูลซึ่งนำไปสู่การสืบสวนความผิดหรือประพตติผิด หรือเพื่อข่มขู่ผู้เสียหายหรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้เสียหาย เพื่อข่ม หรือทำให้ทรัพย์สินหรือสิ่งมีค่าสมบูรณ์ หรือเพื่อการเรียกร้อง หรือต้องการความพอใจ หรือเพื่อให้ข้อมูลซึ่งนำไปสู่การข่มทรัพย์สินหรือสิ่งมีค่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และอาจปรับ

มาตรา 332 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นซึ่งเป็นข้าราชการได้รับบาดเจ็บโดยเจตนาระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือด้วยเจตนาที่จะป้องกันหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือผลเกิดขึ้นภายหลังจากสิ่งทีกระทำ หรือพยายามกระทำ โดยบุคคลซึ่งกระทำการตามหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 333 ผู้ใดทำร้ายผู้อื่นซึ่งเป็นข้าราชการซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยเจตนาได้รับอันตรายสาหัส ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือด้วยเจตนาที่จะป้องกันหรือขัดขวางบุคคล หรือผู้ซึ่งเป็นข้าราชการจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือผลเกิดขึ้นภายหลังจากการกระทำ หรือพยายามกระทำด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรืออาจปรับ

มาตรา 334 ผู้ใดทำร้ายผู้อื่นบาดเจ็บโดยเจตนาเนื่องจากบันดาลโทสะ(ถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงในทันทีทันใด) ถ้าผู้กระทำไม่เจตนาหรือไม่รู้ที่จะทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บมากกว่าผู้ที่ข่มเหง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยห้าสิบบดลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 335 ผู้ใดทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัสโดยเจตนาเนื่องจากบันดาลโทสะ ถ้าผู้กระทำไม่เจตนาหรือไม่รู้ที่จะทำให้เกิดอันตรายสาหัสต่อผู้อื่นมากกว่าผู้ที่ยั่วโทสะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันดลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 336 ผู้ใดกระทำโดยไม่รอบคอบ หรือประมาท ทำให้ชีวิตผู้อื่นอยู่ในอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยอื่น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบบดลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 337 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ โดยความไม่รอบคอบ หรือประมาททำให้ผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายต่อชีวิต หรือความปลอดภัยอื่น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยห้าสิบบดลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 338 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสโดยการกระทำที่ไม่รอบคอบหรือประมาท ทำให้ผู้อื่นอยู่ในอันตรายหรือความปลอดภัยอื่น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยดลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁴

³⁴โปรดดู Legal Research Division , Malaysia Penal Code (FMSCap.45) (Kualalumpur : The Law Publishers(M) sdn.bdh., 1980)

ประมวลกฎหมายอาญาของมาเลเซีย แบ่งระดับเจตนาการทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เจตนาระดับลหุโทษ ตามมาตรา 319 ระดับที่ 2 เจตนาทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ตามมาตรา 321 ระดับที่ 3 เจตนาทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 322

2.2.7 ประเทศอินเดีย

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอินเดีย บัญญัติความผิดต่อร่างกายไว้เหมือนกับของประเทศมาเลเซียดังกล่าวใน 2.2.5 ทั้งเลขมาตราและถ้อยคำในบทบัญญัติของกฎหมาย ยกเว้นบทบัญญัติเรื่องโทษซึ่งประมวลกฎหมายประเทศอินเดียไม่บัญญัติโทษจำคุกไว้เหมือนกับของประเทศมาเลเซีย โดยประเทศอินเดียมีการแบ่งระดับเจตนาเช่นเดียวกับประเทศมาเลเซีย³⁵

ส่วนเหตุผลที่ว่า เหตุใดสองกลุ่มประเทศบัญญัติให้ผู้กระทำผิดรับโทษสำหรับการทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัส หรือร้ายแรงแตกต่างกันนั้น เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษามาแล้วข้างต้นของบทนี้ ไม่มีสิ่งบ่งชี้ที่ชัดเจนถึงเหตุผลดังกล่าว แต่ผู้เขียนพอจะสรุปจากการสังเกตผลการศึกษาได้ว่า กลุ่มประเทศที่บัญญัติให้รับโทษโดยตรงซึ่งได้แก่ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา โปแลนด์ นอร์เวย์ ออสเตรเลีย มาเลเซีย และอินเดีย บางประเทศมีที่ตั้งใกล้ชิดกับประเทศอังกฤษ และบางประเทศได้รับอิทธิพลทางการปกครองจากประเทศอังกฤษเนื่องจากเคยเป็นอาณานิคมมาก่อน จึงน่าจะทำให้ได้รับอิทธิพลทางกฎหมายด้วย ส่วนกลุ่มประเทศที่บัญญัติให้รับโทษตามผลสุดท้าย คือ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี สวีเดน ตุรกี อาร์เจนตินา ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐเกาหลี เป็นกลุ่มที่ใช้ระบบกฎหมายที่เรียกว่าประมวลกฎหมาย(Civil Law) เป็นประเทศที่อยู่ในภาคพื้นยุโรป และประเทศที่ไม่อยู่ในภาคพื้นยุโรปก็จะได้รับอิทธิพลทางกฎหมายโดยผ่านนักกฎหมายของประเทศเหล่านั้นที่มาเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาในการร่างกฎหมาย

³⁵โปรดดู Nrisiha Das Basa , *The Indian Penal Code Act XIV of 1860*, fifth (enlarge) edition (Calcutta, 1951)